

**GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W OŚWIĘCIMIU
z/s w GROJCU**

SPRAWOZDANIE OPISOWE

2013

UL. BESKIDZKA 100, 32-600 GROJEC

I. Informacje ogólne.

1. Wstęp

Podstawowe znaczenie w organizowaniu i świadczeniu pomocy społecznej na terenie gmin mają ośrodki pomocy społecznej, wchodzące w skład lokalnej administracji samorządowej. W gminie Oświęcim ośrodek pomocy społecznej jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc.

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa, jaką jest praca socjalna. Człowiek znajdujący się w sytuacji trudnej, podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym otrzyma odpowiednią informację dotyczącą możliwości uzyskania pomocy, jej form i warunków jej otrzymania.

Podstawowym adresatem działań podejmowanych przez pomoc społeczną jest rodzina. Rodzina jest uznawana za najważniejszą mikrostrukturę społeczną, stanowiącą ważny element życia społecznego i ekonomicznego. Dlatego szczególne znaczenie przypisuje się pomocy oraz pracy socjalnej z rodziną doświadczającą takich negatywnych zjawisk, jak ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza – wychowawcza czy niepełnosprawność. Pomoc rodzinie polega na uruchomieniu takich form wsparcia, by ich efektem była samodzielność ekonomiczna rodziny oraz niezależność w funkcjonowaniu społecznym. Aby oddziaływania naprawcze nakierowane na pomoc rodzinie były skuteczne konieczne jest wielopłaszczyznowe podejście do realizowanej pomocy. Poza wsparciem materialnym rodzina wymaga szeroko pojętej pracy socjalnej, pomocy specjalistycznej oraz oddziaływań mających na celu rozwijanie umiejętności społecznych. Ośrodek pomocy społecznej wykorzystuje różnorodne formy wsparcia umożliwiające rodzinie prawidłowe realizowanie swoich funkcji. Realizowana jest praca socjalna, wsparcie psychologiczne, pomoc asystenta rodziny, poradnictwo prawne i socjalne.

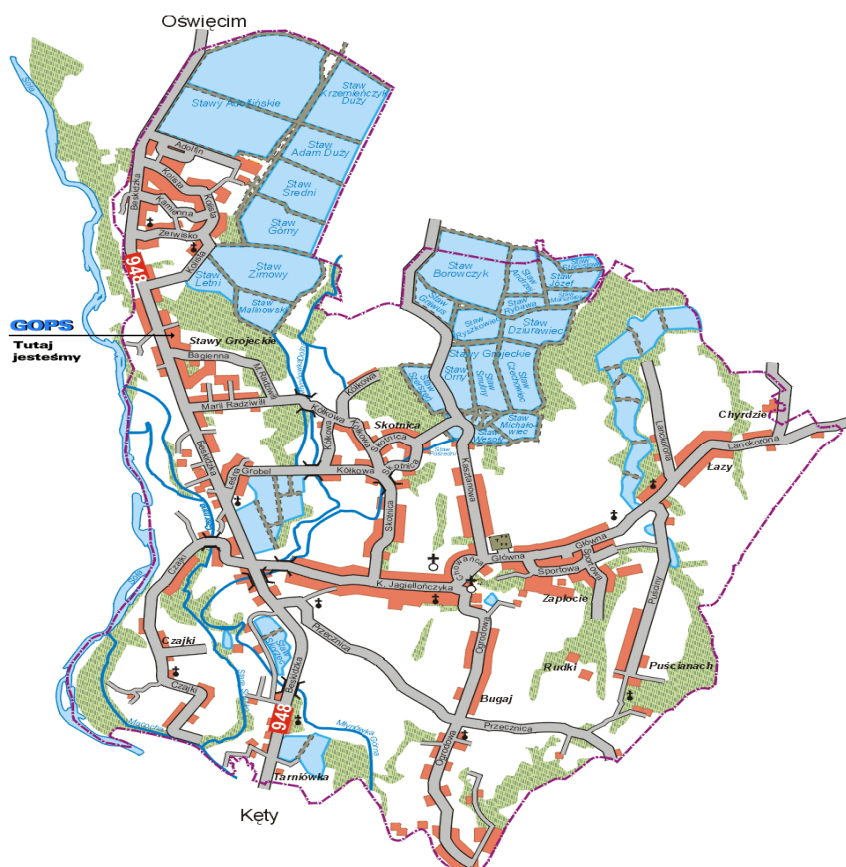
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem.

Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są jednak zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających. Uprawnienia wynikające z ustawy o pomocy społecznej mają, bowiem charakter wyłącznie subsydiarny tj. uzupełniający własne środki, możliwości i uprawnienia. Brak jakichkolwiek działań, nie wywiązywanie się z przyjętych zobowiązań świadczy o niskim zaangażowaniu w proces przezwyciężania swojej trudnej sytuacji życiowej a w stosunku do osoby, która nie współdziała z organem pomocy społecznej organ zgodnie z art. 11 ust. 2 Ustawy o pomocy społecznej może podjąć odpowiednie kroki skutkujące odmową świadczenia.

Pomoc społeczna zmienia swoje oblicze. Z instytucji zajmującej się wyłącznie wypłatą świadczeń finansowych i rzeczowych zamienia się w istotnego partnera lokalnego, który wykorzystując swoje zasoby może efektywnie wpływać na otoczenie społeczne. Zmienia się model współpracy z klientem, gdzie poprzez wprowadzenie szczególnego rodzaju umowy, jaką jest kontrakt socjalny, wprowadza się klienta w proces zmian i wspólnie z nim dochodzi do rozwiązań wpływających na poprawę jego sytuacji. Działania aktywizacyjne pozwalają naszym klientom pozyskiwać nowe umiejętności i przejmować odpowiedzialność za swoje życie.

2. Obszar działalności:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu ma swoją siedzibę w Grojcu przy ul. Beskidzkiej 100 swoją działalnością obejmuje wsie: Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Osada Stawy Grojeckie, Harmęże, Łazy, Pławy, Poręba Wielka, Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienica i Zaborze.

Z uwagi na położenie siedziby w celu ułatwienia wszystkim mieszkańcom Gminy Oświęcim dostępu do sfery pomocy społecznej na terenie części wsi raz w tygodniu odbywają się dyżury pracowników socjalnych:

- ❖ Babice Dom Ludowy w poniedziałki w godz. 7⁰⁰-11⁰⁰
- ❖ Brzezinka siedziba OKSiR w środy w godz. 7⁰⁰-11⁰⁰
- ❖ Poręba Wielka Dom Ludowy w poniedziałki w godz. 7⁰⁰-11⁰⁰
- ❖ Rajsko Dom Ludowy w środy w godz. 7⁰⁰-11⁰⁰
- ❖ Włosienica świetlica w remizie OSP w czwartki w godz. 12⁴⁵-15⁰⁰
- ❖ Zaborze LKS "Zaborzanka" w czwartki w godz. 7⁰⁰ - 11⁰⁰

3. Podstawowe zadania ośrodka pomocy społecznej:

W ramach zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Ośrodek zrealizował zadania będące zadaniami własnymi gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą:

- ❖ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- ❖ sporządzanie, zgodnie z art. 16a ocena zasobów pomocy społecznej, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- ❖ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ❖ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- ❖ opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- ❖ praca socjalna,
- ❖ organizowanie, świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- ❖ dożywianie dzieci,
- ❖ sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym
- ❖ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- ❖ pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- ❖ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- ❖ utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,

- ❖ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy (fakultatywnych) należą:

- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- ❖ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- ❖ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- ❖ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych gminy należą:

- ❖ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- ❖ prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a prawo cudzoziemców do niektórych świadczeń,
- ❖ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ❖ wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

4. Procedura ubiegania się o pomoc społeczną:

W pomocy społecznej wnioski o pomoc mogą mieć formę pisemną, jednak pracownicy socjalni są zobowiązani przyjąć wniosek składany ustnie np. drogą telefoniczną. Może to zrobić:

- ❖ osoba zainteresowana,
- ❖ jej przedstawiciel ustawowy,
- ❖ inna osoba, za zgodą zainteresowanego.

Pomoc społeczna może być również udzielana z własnej inicjatywy ośrodka pomocy społecznej (z urzędu) po zgłoszeniu dokonanym przez osobę, której sprawa nie dotyczy. Pracownik socjalny, po przyjęciu sygnału o problemie rozpoznaje potrzeby danej osoby lub rodziny . Po złożeniu wniosku, w ciągu najdalej czternastu dni przeprowadzany jest rodzinny wywiad środowiskowy

W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia. Przyznanie świadczenia pomocy społecznej jest poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania lub w miejscu stałego czy czasowego pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie. Wywiad dotyczy nie tylko osoby ubiegającej się o pomoc, ale również osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, a także członków najbliższej rodziny (rodziców lub dzieci czy też rodzeństwa). W trakcie przeprowadzania wywiadu pracownik socjalny ma prawo żądać złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym rodziny. Odmowa złożenia tego rodzaju oświadczenia jest podstawą do negatywnego rozpatrzenia wniosku. Formularz wywiadu środowiskowego jest wypełniany przez pracownika socjalnego. Po zakończeniu wywiadu jest on przedstawiany do podpisu osobie składającej wniosek. Złożenie podpisu oznacza, iż wnioskodawca potwierdza zgodność danych zawartych w formularzu ze stanem faktycznym. W terminie do 30 dni od momentu złożenia wniosku zostaje wydana pisemna decyzja w sprawie realizacji bądź odmowy realizacji wniosku. Od decyzji przysługuje możliwość odwołania się - zgodnie z zawartym w niej pouczeniem.

II. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jednym z podstawowych instrumentów pomocy społecznej, pozwalającym zabezpieczać interesy osób potrzebujących wsparcia, są środki finansowe przeznaczone na realizację świadczeń. Ustawa o pomocy społecznej dzieli zadania głównych jednostek pomocowych – gminnych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie na własne i zlecone przez administrację rządową. Ten sam podział klasyfikuje świadczenia wypłacane przez gminy i powiaty tj.:

- ❖ środki własne pochodzące z budżetu gminy
- ❖ środki (dotacje) z budżetu państwa

Finansowanie pomocy społecznej realizowane jest w oparciu o zasady wynikające z ustawy o finansach publicznych dnia 27 sierpnia 2009 (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 późn. zm. – dział. IV) oraz ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994r. (t.j. Dz.U. z 2013 poz 330). Przy finansowaniu instytucji pomocy społecznej działających w ramach samorządu zastosowanie ma także właściwa (odpowiednia do szczebla) ustawa o samorządzie terytorialnym:

- ❖ o samorządzie gminnym
- ❖ o samorządzie powiatowym
- ❖ o samorządzie województwa
- ❖ oraz ustawa o pomocy społecznej

1. Plan finansowy na rok 2013.

Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2013r. przedstawiał się następująco:

a)	<u>Zadania zlecone</u>	<u>2.331.678,00zł</u>
	Usługi specjalistyczne	35.580,00zł
	Świadczenia opieki zdrowotnej	657,00zł
	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	2.249.838,00zł
	Składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych	2.922,00zł
	Pomoc finansowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	42.681,00zł
b)	<u>Zadania własne</u>	<u>2.382.765,07zł</u>
	środki własne gminy	1.730.173,57zł
	środki pochodzące z budżetu państwa (dotacja)	652.591,50zł
c)	<u>Europejski Fundusz Społeczny</u>	<u>187.106,34zł</u>

PLAN FINANSOWY na dzień 31 grudnia 2013r. ZAMKNAŁ SIĘ KWOTĄ:
4.901.549,41zł

2. Wykonanie za rok 2013r.

Wykonanie finansowe Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2013r. przedstawiło się następująco:

a) Zadania zlecone 2.290.950,47zł

Usługi specjalistyczne	35.455,00zł	88,65% planu
Świadczenia opieki zdrowotnej	500,41zł	76,16% planu
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	2.209.838,57zł	98,22% planu
Składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych	2.475,49zł	84,72% planu
Pomoc finansowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	42.681,00zł	100,00% planu

b) Zadania własne 2.290.607,79zł

Środki własne gminy	1.659.339,69zł	95.91% planu
Środki pochodzące z budżetu państwa (dotacja)	631.268,10zł	96.73% planu

c) Europejski Fundusz Społeczny 187.106.34zł

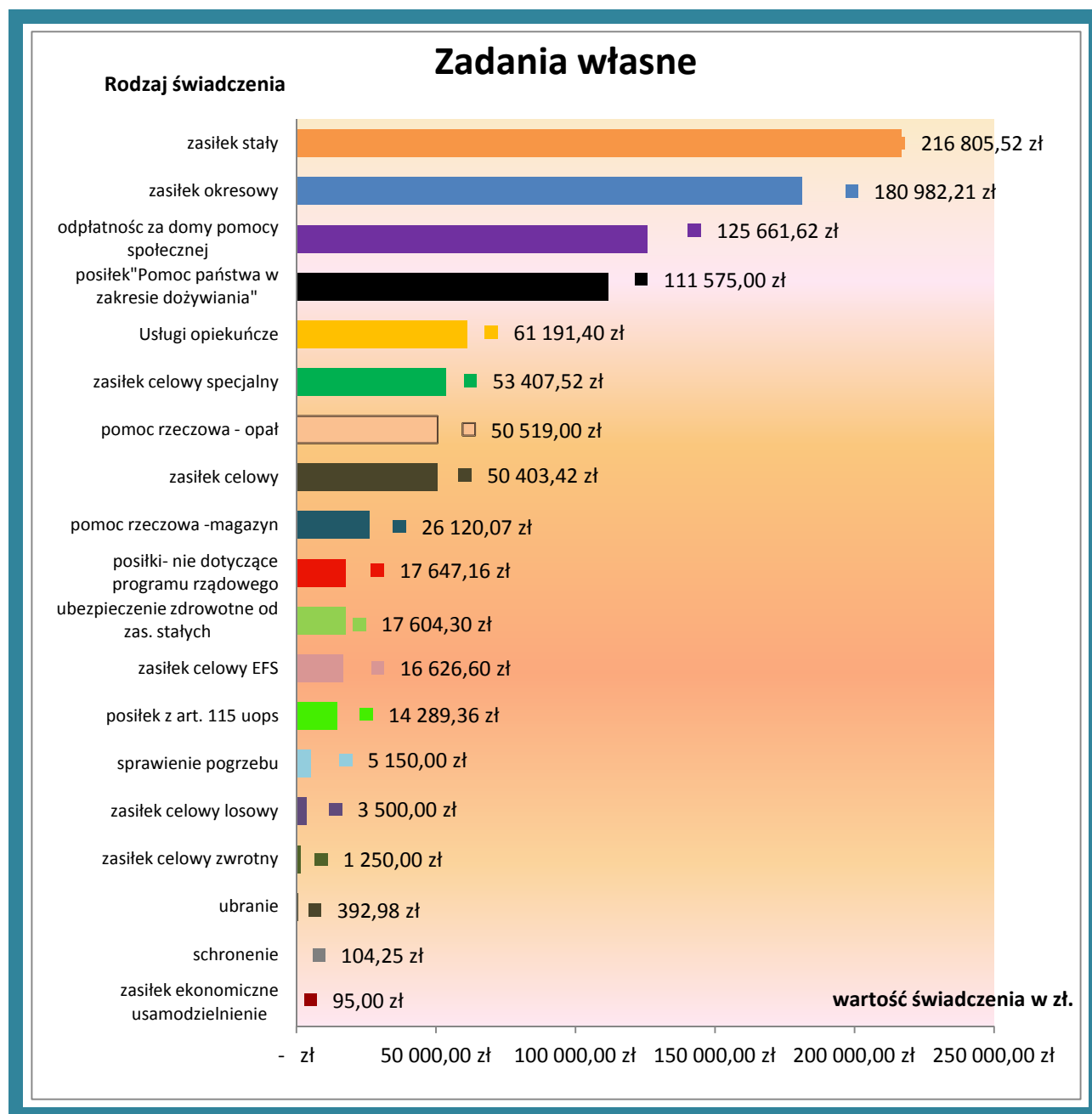
Środki z EFS	187.106,34zł	100,00% planu
--------------	--------------	---------------

WYKONANIE FINANSOWE na dzień 31 grudnia 2013r. ZAMKNEŁO SIĘ KWOTĄ:
4.768.664,60zł

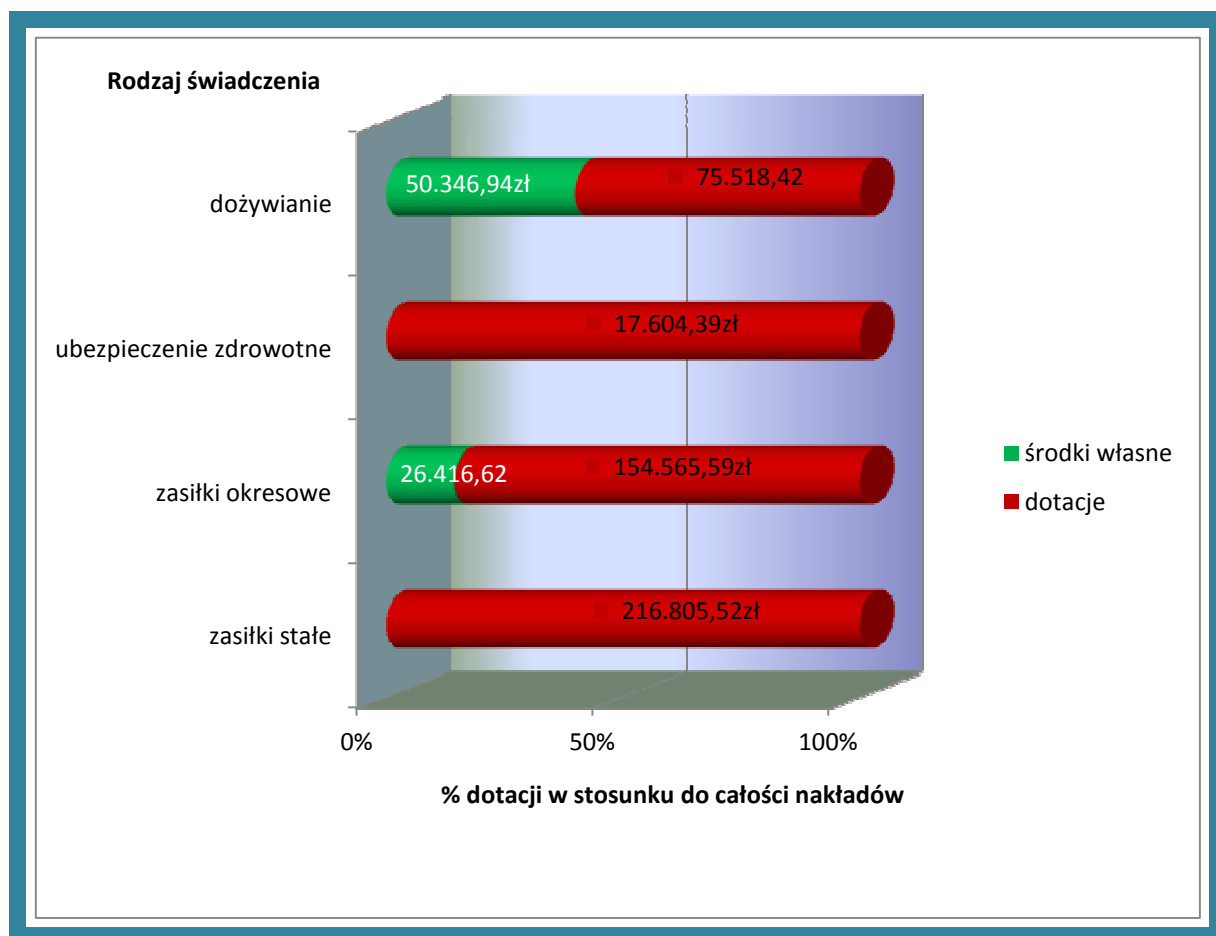
**Wykres nr 1. Świadczenia pomocy społecznej wykonane w roku 2013
finansowane w ramach zadań zleconych.**

Wykres nr 2. Środki finansowe wydatkowane na poszczególne świadczenia w ramach zadań własnych w 2013r.

Wykres nr 3. Środki finansowe wydatkowane na poszczególne świadczenia w ramach zadań własnych w 2013r. z podziałem na środki własne i otrzymana dotacje.

III. Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej roku 2013.

Pomoc społeczna to podstawowa instytucja sieci socjalnej dla najbiedniejszych. Trafiają do niej osoby i rodziny, których problemów nie pomogły rozwiązać inne instytucje polityki społecznej. Zatem skala zadań, jaka stoi przed pomocą społeczną zależy w dużej mierze, choć nie tylko, od skuteczności innych instytucji szeroko pojętej polityki społecznej, zarówno usług społecznych jak i instytucji wspierania dochodów. Źle funkcjonujący rynek pracy przejawiający się w wysokim bezrobociu, słabości polityki aktywizacji zawodowej, zbyt późna i nieskuteczna rehabilitacja zdrowotna osób zagrożonych długotrwałą niepełnosprawnością, niska jakość edukacji i kształcenia zawodowego, źle adresowane i nieadekwatne do potrzeb świadczenia pieniężne wszystko to wraz z wieloma innymi czynnikami prowadzi do zwiększenia zadań i problemów, przed jakimi stoi pomoc społeczna

Pracownik socjalny spotyka się w swojej pracy zawodowej zwykle z szerokim spektrum klientów znajdujących się ekstremalnie trudnych sytuacjach życiowych. Do typowych sytuacji należy zetknięcie się z problemami niepełnosprawności, bezrobocia, dysfunkcjonalności rodzin, bezdomności czy też po prostu z biedą. Skuteczne udzielanie pomocy wymaga niewątpliwie pogłębionej świadomości na temat tego komu, dlaczego i w jaki sposób pomagamy. Wydaje się, że bez takiej świadomości pracownik socjalny nie może być skuteczny, podobnie jak lekarz nie może pomóc bez dokładnego zdiagnozowania typu choroby pacjenta. Jednocześnie w dzisiejszych realiach pracownik socjalny coraz częściej spotyka się z współwystępowaniem wielu problemów w jednym środowisku – chociażby zagrożeniem eksmisją (bezdomnością), niepełnosprawnością, bezrobociem, uzależnieniem, poważnymi problemami rodzinnymi. Aby być efektywnym, potrzebuje odpowiednich narzędzi diagnostycznych do obrania kierunku pracy z tymi osobami/środowiskami (segmentacja klientów pomocy społecznej), a także adekwatnych instrumentów i odpowiedniego nasilenia kierowanej do tego środowiska pracy socjalnej.

W celu prawidłowego diagnozowania środowisk pomocy społecznej prowadzona jest statystyka w tym zakresie w postaci kwartalnych, półrocznych i rocznych sprawozdań. Z dokonanych obserwacji i analiz tut. Ośrodka wynika, iż w 2013r. świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) przyznano decyzją 273 rodzinom o 23 więcej niż w roku poprzednim. Ze świadczeń tych skorzystało łącznie 619 osób, co stanowiło liczbę osób w w/w rodzinach. Ponadto 555 rodzin (1313 osób w rodzinie) objętych było pracą socjalną w tym wyłącznie pracą socjalną 282 rodziny (694 osoby w rodzinie).

Tabela 1: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2013r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	555	1313
O liczbie osób 1	258	258
O liczbie osób 2	98	196
O liczbie osób 3	78	234
O liczbie osób 4	54	216
O liczbie osób 5	32	160
O liczbie osób 6 i więcej	35	249

Tabela 2: Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w 2013r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	99	375
O liczbie dzieci 1	43	121
O liczbie dzieci 2	33	126
O liczbie dzieci 3	12	59
O liczbie dzieci 4	11	69
O liczbie dzieci 5	0	0
O liczbie dzieci 6	0	0
O liczbie dzieci 7 i więcej	0	0

Tabela 3: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2013r.

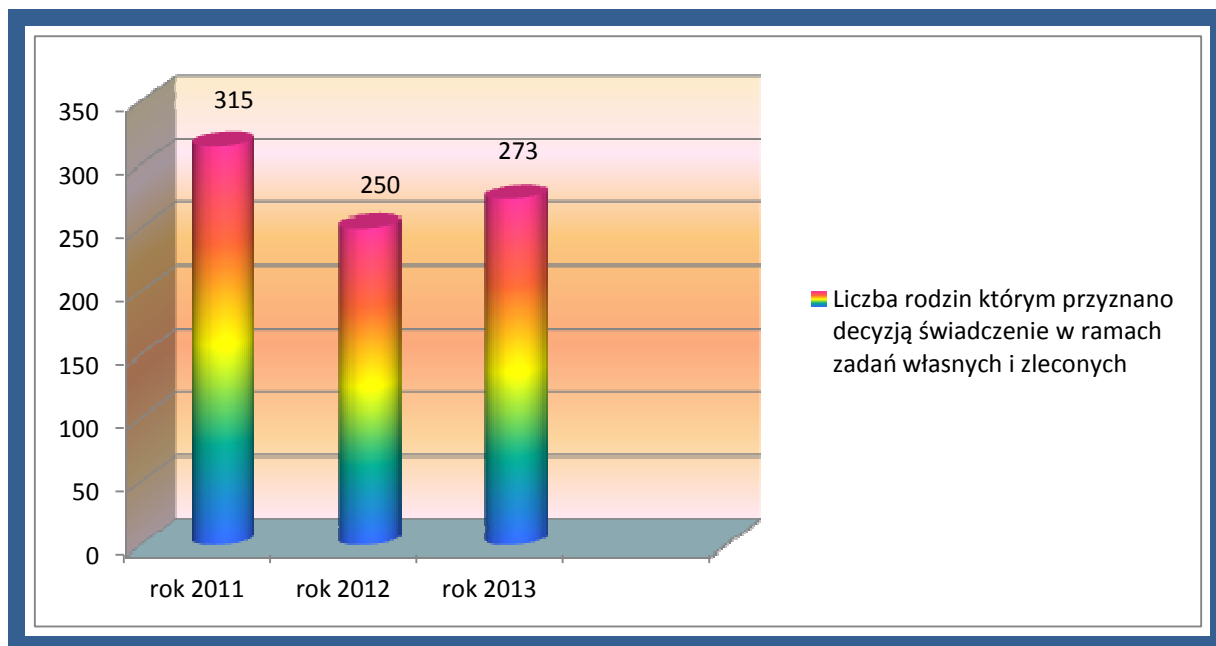
Rodziny niepełne ogółem	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	39	116
O liczbie dzieci 1	20	46
O liczbie dzieci 2	12	37
O liczbie dzieci 3	6	28
O liczbie dzieci 4 i więcej	1	5

Tabela 4: Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną w 2013r.

Rodziny emerytów i rencistów ogółem	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	73	124
O liczbie osób 1	39	39
O liczbie osób 2	23	46
O liczbie osób 3	6	18
O liczbie osób 4 i więcej	5	21

IV. Udzielone świadczenia z zakresu pomocy społecznej w roku 2013r.

Wykres nr 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2011-2013. (zadania własne i zlecone)

1. Zadania własne.

W 2013 roku na realizację zadań własnych z zakresu pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu wydatkował łączną kwotę 2.382.765,07zł. Objętych pomocą w ramach realizacji w/w zadań zostało 247 rodzin, 556 osobom w tych rodzinach przyznano świadczenie poprzez wydanie decyzji administracyjnej.

Formy pomocy społecznej realizowane przez GOPS:

a) Zasilek stały.

Przysługuje osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

Przysługuje:

- ❖ pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- ❖ pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku (j.w.) lub niepełnosprawności (j.w), jeżeli jej dochód, jak również

dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Wysokość zasiłku:

- ❖ w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnica między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 542,00 zł miesięcznie,
- ❖ w przypadku osoby w rodzinie - różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00zł.

Zasiłki stałe stanowiły główną pozycję wśród świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych, jeśli chodzi o kwotę przeznaczoną na wypłatę powyższych zasiłków. W 2013 r. na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano 216.805,52zł. co stanowiło blisko 9,46 % ogólnego budżetu na realizację zadań własnych. Liczba osób, którym decyzją przyznano w/w świadczenie wyniosła 50. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób, które posiadały prawo do zasiłku stałego uległa zwiększeniu o 5 osób. Kwota wydatkowana na realizację w/w świadczeń wzrosła o 14.162,17zł. w porównaniu z rokiem 2012. W 2013 roku średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 431,54zł i wzrosła w porównaniu do poziomu jaki odnotowano w roku 2012 który wynosił 405,84zł.

Od przedmiotowego świadczenia 40 osobom opłacono **składki na ubezpieczenie zdrowotne** z tytułu pobierania zasiłku stałego na łączną kwotę 17.604,30zł. co stanowiło 434 świadczeń. Średnia wysokość składki wyniosła w roku 2013 - 40,56zł.

b) Zasiłek okresowy.

Przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy ustala się:

- ❖ w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby
- ❖ w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny

Kwota tak ustalonego zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- ❖ kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a jej dochodem
- ❖ w przypadku rodziny - między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20,00 zł.

W 2013 roku liczba osób, którym decyzją przyznano zasiłek okresowy wyniosła 128. Oznacza to wzrost liczby świadczeniobiorców w porównaniu z rokiem 2012 o 37 osób. W 2013 roku na wypłatę zasiłków okresowych wydatkowano łącznie 180.982,21zł co stanowi 7,90% ogólnego budżetu na realizację zadań własnych. Niezmiennie głównym powodem przyznania w/w świadczenia pozostaje bezrobocie. Pozostawanie bez pracy było w 57,81 % przypadków przyczyną przyznania zasiłku okresowego. Pozostałe powody to długotrwała choroba (1,56%) i niepełnosprawność (11,72%) oraz inne (28,91%) Utrzymujące się bezrobocie, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób

uprawnionych do zasiłku okresowego przy coraz mniejszych środkach finansowych na ich realizację powodować będzie, że wysokości przyznawanych zasiłków okresowych będzie się zbliżać do kwoty minimalnej, jaka jest określona w Ustawie o pomocy społecznej tj. do wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny, a dochodem tej osoby lub rodziny tendencje te zanotowano już w roku 2013 gdzie średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 287,95zł. i była mniejsza niż w roku 2012 (297,71zł)

c) Pomoc celowa (zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, niezbędne ubranie).

Zasiłek celowy przysługuje osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie. Jest to świadczenie jednorazowe, przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Wysokość zasiłku nie może przekroczyć kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny i nie podlega zwrotowi.

Świadczenia te mają istotną pozycję w katalogu świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych. Na ich wypłatę w 2013 roku OPS przeznaczył kwotę 216.366,75zł. zł co stanowi 9,46% ogólnego budżetu na realizację zadań własnych. W 2013 roku liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w formie zasiłku celowego wyniosła 230 osób, a w 2012r. 212 osób. Nie zmienia się natomiast przeznaczenie przyznawanych zasiłków celowych. Zasiłek celowy zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej może być przyznawany na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. W praktyce katalog celów na jakie przyznane były zasiłki celowe był bardzo szeroki i obejmował m.in. zakup żywności, odzieży, obuwia, leków, środków czystości, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, pokrywanie opłat związanych z użytkowaniem lokalu (energia, gaz, czynsz) opału oraz posiłków dla osób powyżej kryterium z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

d) Dożywianie tj. zakup gorącego posiłku.

Zgodnie z Rządowym programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomoc w formie gorącego posiłku może być przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Pomoc w formie posiłku może zostać przyznana:

- ❖ dzieciom do 7 roku życia,
- ❖ uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgminnej,
- ❖ osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Program przewiduje otrzymanie pomocy w następujących formach:

- ❖ posiłek, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- ❖ zasiłek celowy na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),

- ❖ świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.
- Ponadto w ramach programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:
- ❖ tworzenia nowych lub doposażenia istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków,
 - ❖ dowozu posiłków.

W 2013 r. Ośrodek opłacił koszty posiłków 169 osobom, z czego 128 to dzieci. W porównaniu do lat ubiegłych ilość osób pobierających to świadczenie wzrosła. W 2012 roku objętych w/w pomocą było 149 osoby w tym 117 dzieci. Ponadto w przypadku braku możliwości objęcia pomocą w formie gorącego posiłku tut. Ośrodek przyznawał zasiłki celowe z przeznaczeniem na jego zakup. Tą formą pomocy objęto 35 rodzin. Dla porównania z 2012r. zasiłek celowy na przedmiotowy cel przyznano 39 rodzinom.

Łącznie na dożywianie wydatkowano w 2013r. 125.864,36zł. co stanowiło blisko 5,49% ogólnego budżetu na realizację zadań własnych. Zadanie to finansowane było ze środków własnych 50.345,94zł. oraz dotacji 75.518,42zł.

e) Usługi opiekuńcze.

Przysługują:

- ❖ osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona,
- ❖ mogą także przysługiwać osobie w rodzinie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Odpłatność za ww. usługi określa Uchwała nr XXXI/210/12 Rady Gminy Oświęcim z dnia 26 września 2012r. w sprawie: ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (Dz.Urz. Woj. Mał. z 2012r. poz 5289) Zgodnie z Zarządzeniem Wójta Gminy Oświęcim z dnia 21 stycznia 2013r. Znak 2/2013 w sprawie : ustalenia stawki godzinowej za świadczenie usług opiekuńczych, stawka za za jedną godzinę świadczenia usług opiekuńczych w 2013r. wynosiła 20,00zł.

W 2013 roku tą formą pomocy objętych było 7 osób, u których łącznie zrealizowano 1.931 godziny usług. Na ich realizację wydatkowano 61.191,40zł tj. o 2.390,60 zł mniej niż w roku 2012. Pomimo tendencji spadkowej należy stwierdzić, że usługi opiekuńcze będą nadal zajmować istotną pozycję w katalogu świadczeń z pomocy społecznej, gdyż umożliwiają osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym funkcjonowanie w swoim własnym środowisku zamieszkania. Dochody z tytułu pobieranej odpłatności w 2013r. wyniosły 3.446,30zł.

f) Sprawienie pogrzebu.

Gmina zobowiązana jest do sprawienia pogrzebu osobie zmarłej, w sytuacji, gdy nie ma innych osób do tego zobowiązanych. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego lub też zgodnie z wyrażoną przez niego wolą odnośnie sposobu pochowania, a jeżeli nie są one znane - zgodnie z wolą jego osób bliskich. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez gminę poniesione wydatki podlegają zwrotowi z masy spadkowej, jeśli po osobie zmarłej nie przysługuje

zasiłek pogrzebowy. W 2013 r. OPS w 2 przypadkach zajął się sprawieniem pogrzebu i poniósł związane z tym koszty w łącznej kwocie 5.150,00zł.

g) Zasiłek celowy losowy.

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W 2013r. w odróżnieniu od roku 2012 zaistniała potrzeba udzielenia zasiłków na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniem losowym tj. pożaru. Tą formą pomocy objęte zostały 2 rodziny, którym łącznie wypłacono pomoc na kwotę 3.500,00zł.

h) Umieszczenie w domu pomocy społecznej oraz ponoszenie odpłatności.

Sprawy związane z kierowaniem do domu pomocy społecznej regulują obecnie przepisy rozdziału 2 Działu II ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.”. Umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej jest ostatecznością i powinno być poprzedzone oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu jej zamieszkania oraz zbadaniem jej sytuacji rodzinnej. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej, natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy (opiekun prawny) z dochodów dziecka do wysokości 70% dochodu,
- małżonek, dzieci, rodzice zgodnie z zawartą umową,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy pomiędzy średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione powyżej, które są zobowiązane do ponoszenia odpłatności.

W 2013r. tą formą pomocy objętych było 7 mieszkańców naszej gminy. Odpłatność gminy za ich pobyt w DPS wyniosła łącznie 125.661,62zł. W porównaniu z rokiem 2012r. odpłatność za pobyt 7 mieszkańców w DPS wyniosła 129.240.17zł. W 2013r. wpłaty z tytułu ponoszenia odpłatności rodziny za pobyt mieszkańca DPS wynosiły 12.276,23zł.

i) Inne świadczenia.

Ważnym zadaniem pomocy społecznej realizowanym w ramach zadań własnych gminy jest praca socjalna. Definicja „pracy socjalnej” w Polsce, została określona, w art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku jako „działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról

społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”. W pracy socjalnej chodzi, zatem, o profesjonalną pomoc w kierunku wzmocnienia lub odzyskania zdolności adresatów pomocy w funkcjonowaniu społecznym oraz tworzeniu sprzyjających ku temu warunków społecznych.

W pomocy społecznej w Polsce pojawiły się wyzwania, które często wymagają całkowicie nowych rozwiązań, bądź znacznego przekonstruowania starych instytucji oraz instrumentów. Takim wyzwaniem jest dla wszystkich pracowników pomocy społecznej „praca socjalna”. Dzisiaj, w obliczu potrzeb społecznych i ograniczonych możliwości ich zaspokojenia, nabiera ona nowego znaczenia, stanowiąc podstawowy i najważniejszy instrument działania.

Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ❖ ratowniczą - jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych
- ❖ wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów
- ❖ profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu
- ❖ partycypacyjną - budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania
- ❖ problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

PRACA SOCJALNA polega m.in. na :

- ✧ pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji,
- ✧ umówieniu rodzin ze specjalistami poradni psychologicznej,
- ✧ skierowaniu wniosków do sądu o objęcie rodziny nadzorem kuratorskim,
- ✧ utrzymywaniu ścisłej współpracy z kuratorami, częste odwiedziny w rodzinach,
- ✧ pomocy w redagowaniu pism procesowych m.in. : pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozwód, separację, pozew o rozdzielenie majątkową między małżonkami,
- ✧ pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski na zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego \
- ✧ współpracy ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach,
- ✧ udziale w spotkaniach z rodzicami na terenie szkół,
- ✧ stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń, a także uzyskiwanie potwierdzeń pisemnych rejestracji osób,
- ✧ pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS,
- ✧ kierowaniu osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- ✧ stałej współpracy z placówkami służby zdrowia,
- ✧ udzielaniu poradnictwa, pomocy klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i uczenie ich tego,
- ✧ kierowaniu wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu,
- ✧ uświadamianiu klientom skutków choroby alkoholowej,
- ✧ motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego,
- ✧ kierowaniu członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do poradni leczenia z zależności,
- ✧ informowaniu ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
- ✧ sporządzanie „Niebieskich Kart” z ofiarami przemocy domowej,

- ✧ kierowaniu z urzędu wniosków o znęcaniu się nad rodziną do prokuratury,
- ✧ stałej współpracy z policją,

W 2013r. pracą socjalną zostało objętych 555 rodzin (1313 osób w rodzinach). Natomiast wyłącznie pracą socjalną (bez innego wsparcia rzeczowego, finansowego, usługowego) 282 rodziny (694 osoby w rodzinie).

Praca socjalna realizowana jest również za pomocą kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W 2013 roku realizowano 74 kontrakty socjalne zawarte przez 74 osoby.

2. Zadania zlecone

W 2013 r. jedynymi świadczeniami w ramach zadań zleconych realizowanych przez Ośrodek były specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz koszty wywiadu środowiskowego u osób nieubezpieczonych.

a) Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób zaburzonych psychicznie

Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaj specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniem psychicznym, kwalifikacje osób świadczących oraz warunki i tryb odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych

Pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w 2013r. objętych było 7 osób, w tym 2 dzieci. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych zrealizowano 1.634 godziny. Usługi specjalistyczne dla osób zaburzonych psychicznie są odpłatne w zależności od dochodu rodziny. W 2013 roku koszt 1h usługi osoby dorosłej wynosił 20,00zł, a dziecka 25,00zł.

Łączna kwota wydatkowana na realizację powyższych świadczeń wyniosła 35.455,00 zł. Dochody z tytułu pobieranej odpłatności w 2013r. wyniosły 3.969,00zł. W przypadku dzieci (2 osoby z autyzmem) w ramach usług specjalistycznych realizowane było wsparcie psychologiczno - pedagogiczne, edukacyjno – terapeutyczne i rewalidacyjno - wychowawcze. W stosunku do osób dorosłych podstawową formą działań było rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, wsparcie psychologiczne, wspieranie procesu leczenia. Usługi świadczone były w ramach zawartych umów zleceń z 5 terapeutami. W roku 2012 z tej formy pomocy skorzystało 9 osób, a w roku 2011 – 12 osób.

b) Prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Oświęcimiu (ŚDS) jest jednostką organizacyjną Miasta Oświęcim działającą w formie jednostki budżetowej w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Przedmiotem działań ŚDS jest wykonywanie w imieniu gminy zadań zleconych przez

administrację rządową polegających na udzielaniu oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z zawartym porozumieniem komunalnym pomiędzy gminą miejską Oświęcim, a gminą Oświęcim powierzono gminie miejskiej Oświęcim prawa przyznawania pobytu, ustalania zakresu usług oraz odpłatności za pobyt i usługi w ŚDS Oświęcim. Gmina Oświęcim zobowiązana jest do przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób objętych zakresem porozumienia i partycypowania w kosztach utrzymania i funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Oświęcimiu w części nie finansowanej przez wojewodę małopolskiego, proporcjonalnie do ilości użytkowników z obszaru Gminy Oświęcim. W 2013r. pracownicy GOPS skierowali do udziału w zajęciach ŚDS 9 osób.

c) Koszty wywiadu środowiskowego u osób nieubezpieczonych

Koszty te związane są z wydaniem przez Wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania decyzji potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Zarządzeniem nr 4/2008 z dnia 21 marca 2008r Wójt Gmin Oświęcim upoważnił kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych i prowadzenia spraw z zakresu świadczeń opieki zdrowotnej.

Decyzję wydaje się po:

- ❖ przedłożeniu dokumentów potwierdzających posiadanie obywatelstwa polskiego oraz zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej polskiej,
- ❖ przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- ❖ stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ustawy o pomocy społecznej,
- ❖ stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej, w wyniku przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Decyzję wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej, a w przypadku stanu nagłego na wniosek udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. W roku 2013 sfinansowano koszty przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz inne koszty rzeczowe na łączną kwotę 500,41zł. Tutejszy Ośrodek wydał 7 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych 7 mieszkańcom gminy.

d) Inne świadczenia.

W 2013 roku nie zaistniała potrzeba udzielenia innych świadczeń w ramach zadań zleconych gminie, tj. zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, pomocy cudzoziemcom będącym ofiarami handlu ludźmi ani tym, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP. Nie wystąpiła również konieczność wypłaty wynagrodzenia przyznanego przez Sąd należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki.

V. Główne powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2013r.

Tabela 5: Powody udzielenia świadczeń z pomocy społecznej w 2013r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin Ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	169	359
Bezrobocie	134	343
Długotrwała lub ciężka choroba	132	255
Niepełnosprawność	122	222
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	119	313
Alkoholizm lub narkomania	60	120
Sytuacja kryzysowa	56	206
Przemoc w rodzinie	38	149
Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	95
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	6
Bezdomność	6	6
Zdarzenie losowe	2	6

Niewątpliwie jednym z najpoważniejszych problemów dotyczących klientów klientami pomocy społecznej jest **ubóstwo**. Podstawowym kryterium uprawniającym do zasiłków z pomocy społecznej jest osiąganie niskich dochodów. To, jak ustalane jest kryterium dochodowe pomocy społecznej (jego wysokość, elementy wliczane w dochody, czy i jakie elementy specyficzne dla sytuacji osób czy gospodarstw domowych są uwzględniane) określa w dużej mierze skuteczność pomocy społecznej. Decyduje ono bowiem o poprawności adresowania pomocy finansowej. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawane są w oparciu o test dochodów. Prawo do zasiłków przysługuje gospodarstwom jednoosobowym („osoby”) i wieloosobowym („rodziny”) w przypadku, gdy dochody gospodarstwa przypadające na jedną osobę są niższe od kryterium dochodowego stosowanego w pomocy społecznej. Osobno ustalane jest wysokość kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, osobno dla

osoby żyjącej w gospodarstwie domowym. Ponadto, warunkiem udzielenia pomocy finansowej jest stwierdzenie jednej z dysfunkcji wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (za wyjątkiem ubóstwa) lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Choć pracownicy socjalni mogą udzielać pomocy finansowej w uzasadnionych przypadkach, gdy dochód osoby (czy rodziny) przekracza stosowane w pomocy społecznej, to jednak kryterium dochodowe określa dostęp do podstawowego strumienia pomocy finansowej z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowe w pomocy społecznej jest swoistym wyznacznikiem ubóstwa. Od 2004 r. kryterium dochodowe pomocy społecznej jest ustalane, co trzy lata na podstawie koszyka towarów i usług gospodarstwach domowych o niskich dochodach (próg interwencji socjalnej). Podjęcie ostatecznej decyzji dotyczącej poziomu ustawowej granicy ubóstwa leży w gestii Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych złożonej z przedstawicieli rządu, związków zawodowych i organizacji pracodawców. W sytuacji, gdy te trzy strony nie są w stanie wypracować wspólnego stanowiska, decyzja jest podejmowana przez rząd. Próg interwencji socjalnej to model niskiej konsumpcji, wyznaczany na podstawie normatywnej metody koszykowej. Koszyk ten obejmuje potrzeby podstawowe (żywność i opłaty związane z domem i korzystaniem z niego), bez kosztów lekarstw, paliwa i energii elektrycznej, oraz potrzeby dzieci. Koszyk żywnościowy został zdefiniowany z uwzględnieniem minimalnych, medycznie uzasadnionych norm żywieniowych. W przypadku dzieci bierze się pod uwagę jedynie wydatki uznane za niezbędne w związku z obligatoryjnym charakterem nauki. Ponadpodstawowe potrzeby dorosłych zostały zredukowane do absolutnego minimum (przy założeniu, że jedna osoba dorosła pracuje dorywczo). Przyjęto również założenie, że gospodarstwa domowe cechują się racjonalnymi zachowaniami konsumpcyjnymi i nie ponoszą kosztów związanych z dysfunkcjami, chorobami i niepełnosprawnością.

Koszyk normatywny jest weryfikowany na podstawie informacji pochodzących z badań budżetów gospodarstw domowych, przy czym za wzorzec przyjęto wydatki na konsumpcję gospodarstw domowych z dolnego kwintyla. Metoda definiowania ustawowej granicy ubóstwa oparta na progu interwencji socjalnej jest przedmiotem licznych kontrowersji identyfikujących wiele związanych z nią problemów prowadzących do niskiej skuteczności wsparcia finansowego pomocy społecznej. Należą do nich zarówno kwestie związane z metodyką (opóźnienia w publikowaniu danych nt. wydatków gospodarstw domowych oraz ich ograniczona reprezentatywność w odniesieniu do dolnego kwintyla gospodarstw domowych), jak i z aspektami politycznymi (zawartość koszyka i wielkość wydatków publicznych wynikających z przyjętego kryterium dochodów).

Innym problemem jest pominięcie różnic w kosztach utrzymania związanych z liczbą osób żyjących w gospodarstwie domowym (efekt skali), oraz z ilością i wiekiem dzieci. Poważnym problemem jest szacunkowe liczenie dochodów z działalności rolniczej. Wszystko to prowadzi do gorszego adresowania pomocy finansowej, a zatem jej niższej skuteczności.

Znaczącym kryterium dyspanseryjnym wśród osób zgłaszających się o pomoc społeczną do tut. Ośrodka jest **bezrobocie**. Zatrudnienie (praca) odgrywa doniosłą rolę w życiu człowieka i społeczeństwa. W wielkim uproszczeniu można powiedzieć, że spełnia ono pięć podstawowych współzależnych funkcji: jest czynnikiem tworzenia produktu społecznego (funkcja ekonomiczna), jest środkiem uzyskiwania dochodu (funkcja dochodowa), jest środkiem promowania popytu, jest środkiem zwiększenia dochodów publicznych i jest na koniec, środkiem zaspokajania aspiracji zawodowych i społecznych (funkcja społeczna). Bezrobocie nie tylko samo jest problemem

społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. I tak np. szczególnie długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Stąd bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa. To z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych, rozpad rodziny obniżenie zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem. Dlatego oprócz pomocy materialnej większość tych rodzin potrzebuje wsparcia specjalistycznego. W porównaniu do roku 2012 (104 rodziny), w roku sprawozdawczym zanotowano wzrost liczby rodzin, które uzyskały pomoc z powodu bezrobocia (134). Wśród świadczeniobiorców Ośrodka Pomocy Społecznej najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwałe bezrobotne (powyżej 1 roku), które na obecnym rynku pracy mają mniejsze szanse z powodu: wieku, braku motywacji do podjęcia pracy i utrzymania się w zatrudnieniu, a przede wszystkim, niskiego poziomu wykształcenia i braku kwalifikacji zawodowych. Dlatego też ich aktywizacja jest trudna, długotrwała i wymaga wielokierunkowych oddziaływań.

Istotnym problemem, z jakim borykają się mieszkańcy gminy jest problem **długotrwałej choroby**. Jest to nadal bardzo liczna grupa rodzin, do których kierowana jest pomoc tutejszego ośrodka. Rodziny, gdzie występuje ta dysfunkcja to przeważnie rodziny emerytów i rencistów, których wypracowane świadczenia nie wystarczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Długotrwała choroba wiąże się, zazwyczaj z ponoszeniem systematycznych i bardzo wysokich kosztów leczenia wpływając tym samym na znaczne obciążenie budżetu domowego. Mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych, w oparciu, o który usługi medyczne są finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia obserwujemy, że koszty leczenia i leków są niewspółmiernie wysokie i generalnie przekraczają możliwości finansowe naszych klientów. Ich sytuacja ekonomiczna nie ulegnie zmianie ze względu na ograniczone możliwości pozyskania dodatkowych dochodów własnych i duże koszty utrzymania związane z wiekiem i stanem zdrowia.

Kolejną dominującą przyczyną dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest **niepełnosprawność**. Niepełnosprawną jest osoba, która uzyskała stosownej orzeczenie o inwalidztwie lub stopniu niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne objęte są głównie pomocą społeczną w formie zasiłku stałego czy też usług opiekuńczych w tym usług specjalistycznych. Należy jednak zaznaczyć, iż problemy osób niepełnosprawnych to nie tylko zła sytuacja materialna ale i inne obszary funkcjonowania i rozwoju takie jak m.in. bariery (architektoniczne, komunikacyjne..), utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudniony dostęp do rynku pracy. Zarówno liczebność tej grupy jak i złożoność występujących problemów, wymaga wielu działań, których celem winna być zarówno poprawa, jakości życia osób niepełnosprawnych jak i ułatwianie im funkcjonowania w społeczności. Niezwykle ważnym aspektem w pracy z osobą niepełnosprawną jest praca socjalna polegająca m.in. utrzymywanie stałej współpracy z instytucjami i organizacjami z pomocy, których korzystają przedmiotowi beneficjenci.

Z danych GOPS wynika, iż w dalszym ciągu dużym problemem wśród mieszkańców Gminy jest **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego**. Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Składa się na nie: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, poziom wykształcenia rodziców, sytuacja materialna

i zdrowotna. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to poprzez problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich i problemy wychowawcze związane z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim wypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie. Odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, nadużywanie alkoholu w rodzinie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub resocjalizacyjnych. Z uwagi na to profesjonalna pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań. Pomoc tym rodzinom udzielana przez Ośrodek w roku 2013 obejmowała zarówno świadczenia pieniężne jak i wsparcie w odbudowaniu prawidłowych relacji i umacnianiu postaw rodzicielskich. To także ścisła współpraca ze środowiskiem lokalnym w tym z organizacjami pozarządowymi czy też placówkami szkolnymi w celu objęcia dzieci właściwym programem wychowawczym i wspomagającym.

Bardzo istotnym a zarazem delikatnym problemem **jest przemoc w rodzinie** Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pod pojęciem tym rozumie się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Przemoc prowadzi do narażenia poddanych jej członków rodziny na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powoduje szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. "Problem przemocy domowej występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Rodziny, w których dochodzi do krzywdzenia najbliższych skrywanie ukrywają swój problem. Do przemocy dochodzi zazwyczaj za szczelnie zamkniętymi drzwiami domów. Wiele ofiar doznaje przemocy latami skrywając rozmiar doznawanej krzywdy. Przemoc w rodzinie jeszcze do niedawna, nie była postrzegana jako zjawisko stricte patologiczne. Zaryzykować można stwierdzenie, iż uważano ją za nieodłączny element życia małżeńskiego i rodzinnego, zło konieczne, zjawisko w szeroko pojętej ocenie społecznej naganne, a jednak niepiętnowane i niewymagające interwencji i pomocy z zewnątrz. Nadal jednak przemoc w rodzinie stanowi problem wstydlivy i ukryty. Nie zatrzymana przemoc narasta. Praca socjalna z rodziną dotkniętą problemem przemocy, koncentruje się na rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą i wprowadza zmiany służące ograniczaniu i całkowitej eliminacji czynników przemocotwórczych. Celem tej aktywności jest wzmacnianie sił ludzkich poszczególnych członków rodzin doświadczających przemocy, do przebudowy życia rodzinnego, poprawy relacji interpersonalnych oraz tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi poszczególnych członków rodziny, jak i całego środowiska rodzinnego. Pozostaje ona w ścisłym związku z innymi działaniami społecznymi, włącznie z terapeutycznym wspomaganiem procesu zmiany człowieka.

VI. Działania w zakresie poprawy i zabezpieczenia poziomu życia rodzin podejmowane w 2013r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. projekt systemowy „Poznaję siebie rozumiem innych. Integracja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Oświęcim” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt „Poznaję siebie rozumiem innych. Integracja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Oświęcim” kontynuowany jest na terenie gminy wiejskiej Oświęcim od 01 stycznia 2013r. – 30 czerwca 2015r. Głównym celem projektu jest aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna klientów GOPS z rodzin wieloprotymowych. Poprzez udział w projekcie uczestnicy mają okazję wzmocnić swoje kompetencje społeczne, zawodowe i rodzicielskie. Ponadto projekt pozytywnie wpływa na szeroko rozumianą integrację społeczną i przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców gminy Oświęcim poprzez utworzenie szerokiego systemu wsparcia rodziny oraz animowane działania środowiskowe.

Działaniami projektu w 2013r. zostało objętych 20 rodzin/osób zamieszkujących na terenie gminy Oświęcim, korzystających ze wsparcia GOPS, będących w wieku aktywności zawodowej, w których występują, co najmniej 2 z niżej wymienionych problemów:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- trudności opiekuńczo – wychowawczych,
- alkoholizm,
- przemoc.

Działaniami projektu objęto również otoczenie uczestników: członków ich rodzin oraz społeczność lokalną sołectwa Włosienica.

Tabela 6: Finansowanie projektu systemowego „Poznaję siebie rozumiem innych. Integracja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Oświecim” w 2013r.

Zadania	Finansowanie projektu systemowego	Plan finansowy	% wykończenia
1. Aktywna integracja	Dotacja ze środków europejskich	67 739,57zł	100
2. Praca socjalna	Dotacja ze środków europejskich	85 139,68zł	100
3. Zasiłki i pomoc w naturze	Środki własne	16 626,60zł	100
4. Działania o charakterze środowiskowym	Środki własne	12 599,98zł	100
5. Zarządzanie projektem	Dotacja ze środków europejskich	28 053,53zł	100
6. Koszty pośrednie	Dotacja ze środków europejskich	6 173,56zł	100
ŁĄCZNIE		216.332,92zł	100

Rekrutacja:

W miesiącu lutym 2013r. przeprowadzono I etap rekrutacji uczestników do projektu. Proces ten rozpoczął się od analizy dokumentacji GOPS oraz wytypowaniu przez pracowników socjalnych rodzin, które spełniają wymogi formalne. Następnie pracownicy socjalni realizujący projekt nawiązali kontakt z potencjalnymi beneficjentami celem przedstawienia możliwości ich uczestnictwa oraz wypełnienia karty rekrutacyjnej, co zostało zrealizowane w 39 rodzinach. Na tablicach ogłoszeń oraz stronie internetowej GOPS ukazały się informacje dot. prowadzonego naboru, wymogów oraz możliwości skorzystania z uczestnictwa w projekcie systemowym. Kolejnym etapem rekrutacji były rozmowy prowadzone przez Kierownika oraz pracowników socjalnych mające na celu zbadanie motywacji i wyłonienie ostatecznych uczestników projektu. Spotkania zorganizowano w biurze Sołtysa w Brzezince, Ludowym Klubie Sportowym „Zaborzanka” na Zaborzu oraz budynku GOPS na Stawach Grojeckich. Na listę ostateczną zakwalifikowano 20 uczestników a na listę rezerwową 10 osób. Każdy uczestnik zakwalifikowany na listę podstawową został pokierowany na dwugodzinne konsultacje psychologiczne realizowane w ramach projektu. Łącznie zrealizowano 40 godzin konsultacji, których celem było opracowanie szczegółowej diagnozy psychospołecznej i zawodowej każdego beneficjenta tak, aby móc odpowiednio dobrać dla niego Indywidualną Ścieżkę Wsparcia.

Działania realizowane w ramach projektu:

Zadanie 1. Aktywna integracja:

Projekt systemowy „Poznaję siebie rozumiem innych. Integracja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Oświęcim” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany jest na podstawie kontraktów socjalnych. Wobec każdego uczestnika projektu zostały zastosowane co najmniej 3 instrumenty aktywnej integracji, które obejmują:

- Instrumenty aktywizacji zawodowej,
- Instrumenty aktywizacji edukacyjnej,
- Instrumenty aktywizacji zdrowotnej,
- Instrumenty aktywizacji społecznej.

W ramach instrumentów aktywnej integracji w 2013r. zastosowano:

❖ **poradnictwo specjalistyczne:**

- **psychologiczne** – wsparcie realizowane w siedzibie GOPS lub w uzasadnionych przypadkach w miejscu zamieszkania uczestników projektu. W ramach tego działania wykonano: 39 godzin konsultacji psychologicznych w okresie od marca do grudnia 2013r. Wsparcie skierowane było do 11 rodzin. Tematyka konsultacji i pomocy indywidualnej obejmowała następujące obszary funkcjonowania psychospołecznego: długotrwałe bezrobocie, niedostosowanie społeczne, przewlekła choroba, żałoba i żal po stracie, trudności wychowawcze, szkodliwe picie alkoholu, wsparcie w procesie wychowawczym, w tym osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, przemoc domowa. Podjęte działania pozwoliły na uzyskanie lepszego wglądu i zrozumienie istoty swoich problemów, otrzymanie wsparcia emocjonalnego, uzyskanie niezbędnych porad wychowawczych oraz wzrost wiedzy z dziedziny uzależnień, przemocy oraz sposobów ich przezwyciężania.
- **pedagogiczne** - realizowane w siedzibie GOPS. W ramach tego działania zorganizowano łącznie 15 godzin konsultacji w okresie od maja do grudnia 2013r., z których skorzystało 8 uczestników projektu. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim: problemów szkolnych, utrzymania dyscypliny i koncentracji w trakcie zajęć lekcyjnych, niewłaściwie realizowanych zadań opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienia dziecka od środków odurzających, braku wykształcenia zawodowego, drugoroczności itp. Poprzez skorzystanie z niniejszej formy wsparcia uczestnicy projektu uzyskali niezbędne informacje, wsparcie emocjonalne oraz wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy.
- **prawne** - wsparcie realizowane w siedzibie GOPS. W ramach tego działania wykonano 15 godzin konsultacji, z którego skorzystało 10 uczestników projektu w okresie od kwietnia do czerwca 2013r. Udzielane porady prawne w większości dotyczyły spraw z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego. Podejmowane problemy dotyczyły: spraw związanych z zadłużeniami i procedurą ich ściągania w postępowaniu egzekucyjnym. Sprawy rodzinne dotyczyły kwestii związanych z obowiązkiem alimentacyjnym, rozwodów,

ustalenia oraz zaprzeczenia ojcostwa, spraw związanych z pozbawieniem władzy rodzicielskiej jednego z rodziców. Poprzez skorzystanie z tej formy wsparcia uczestnicy projektu uzyskali potrzebne informacje prawne oraz pomoc w przygotowaniu niezbędnych wniosków do Sądu.

❖ **terapia rodzinna:** realizowana w okresie od lipca do października 2013r. w siedzibie GOPS oraz miejscu zamieszkania uczestników projektu. W ramach terapii rodzinnej odbyło się łącznie 40 godzin wsparcia skierowanego do 3 rodzin, w tym 6 osób dorosłych oraz 8 dzieci. Najczęściej zgłaszane problemy podczas terapii: zaburzone relacje rodzinne, przemoc domowa, uzależnienia, bezrobocie, trudna sytuacja finansowa, ubóstwo, zaburzenia zachowania dzieci, trudności w nauce i zaburzenia koncentracji uwagi, zaburzenia psychiczne, brak umiejętności wychowawczych, problemy z radzeniem sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych. W ramach terapii rodzinnej przeprowadzono mediacje pomiędzy małżonkami, rodzicami i dziećmi, treningi radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, wskazano sposoby reagowania w różnych sytuacjach, przeprowadzono treningi rozwijania umiejętności wychowawczych, asertywności, stosowania nagród i kar. Ponadto udzielono wsparcia, porad w tym konieczności interwencji Policji, wypełnienia Niebieskich Kart oraz obdukcji lekarskich w przypadku przemocy domowej. Ponadto umówiono kilka wizyt i badań psychologiczno – pedagogicznych w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Oświęcimiu. W ramach wsparcia terapeuty rodzinnego wzmocniono poczucie wartości i samooceny uczestników projektu oraz ich rodzin, udzielono wsparcia emocjonalnego oraz uczestnicy spotkań uzyskali niezbędną wiedzę oraz umiejętności, co pozwoliło na poprawę relacji i funkcjonowania rodzin.

❖ **podniesienie lub uzupełnienie wykształcenia:** w ramach projektu 3 osoby rozpoczęły kontynuację edukacji celem uzupełnienia wykształcenia: 1- osoba na poziomie gimnazjalnym, 2- osoby w liceum. W ramach tego zadania sfinansowano zakup niezbędnych podręczników, materiałów szkolnych (zeszyty, długopisy itp.) oraz dojazdy na zajęcia.

❖ **warsztaty integracyjne z elementami autoprezentacji:** dnia 22 kwietnia 2013r. odbyły się pierwsze warsztaty dla 20 uczestników projektu. Były to jednodniowe warsztaty integracyjne i kompetencji społecznych, których celem była integracja uczestników projektu i nabycie umiejętności prawidłowego komunikowania się. Tematyka zajęć obejmowała: zajęcia integracyjne, naukę nawiązywania kontaktu, rozwijanie umiejętności pracy w grupie, pokonywanie barier w komunikacji interpersonalnej, uświadomienie mowy ciała, naukę przekonywania rozmówcy do swoich racji, itp. Warsztaty pozwoliły na zapoznanie się z pozostałymi uczestnikom, wymienienie pierwszymi wrażeniami z uczestnictwa, dały motywację do aktywnego działania w dalszych w spotkaniach projektowych.

❖ **warsztaty kompetencji wychowawczych „Szkoła dla rodziców”:** obejmujący cykl 6 – ciu spotkań po 3 godziny w okresie od czerwca do lipca 2013r. realizowanych na terenie Oświęcimia. W warsztatach kompetencji wychowawczych uczestniczyło 9 – ciu uczestników projektu. W celu zapewnienia opieki dzieciom równocześnie realizowano zajęcia dla dzieci. Szkolenie prowadzone było metodą warsztatową z zastosowaniem m.in. techniki analizy przypadku, pracy w grupach oraz

indywidualnie, mini wykładów, burzy mózgów, ćwiczeń warsztatowych – drama. Tematyka spotkań obejmowała:

- nawiązywanie i umacnianie relacji z dzieckiem
- sposoby rozwiązywania konfliktów
- radzenie sobie ze stresem
- radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dzieci
- poszerzenie zdolności wywierania wpływu na postawy i zachowania dziecka, stawianie granic
- wykorzystanie czasu wolnego z dziećmi
- postawy rodzicielskie, style wychowania,
- sposoby rozwiązywania konfliktów
- radzenie sobie ze stresem, rola matki ojca w rodzinie, budowanie relacji,
- etapy rozwoju dzieci, momenty krytyczne
- radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dzieci
- poszerzenie zdolności wywierania wpływu na postawy i zachowania dziecka, stawianie granic, asertywność,

Uczestnicy warsztatów kompetencji wychowawczych realizowanych, jako „Szkoła dla rodziców” dowiedzieli się z jakimi trudnościami mogą spotkać się podczas całego procesu wychowania. Nabyli umiejętności rozpoznawania przyczyn trudności wychowawczych dziecka, zdobyli umiejętności niezbędne w pracy z dzieckiem trudnym, poznali metody radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych oraz bycia konsekwentnym. Ponadto uczestnicy zapoznali się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi komunikacji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, poznali jak formułować komunikaty motywujące ich do zmiany zachowania. W istotny sposób udział w warsztatach przyczynił się do zwiększenia kompetencji wychowawczych oraz poprawy relacji z dziećmi

❖ warsztaty wykorzystania czasu wolnego z dziećmi: realizowane w miesiącach lipcu 2013r. w formie jednego turnusu wyjazdowego. W trakcie warsztatów zostały zorganizowane wycieczki, w których wzięli udział uczestnicy projektu wraz z dziećmi. W trakcie warsztatów wykorzystywania czasu wolnego z dziećmi uczestnicy mieli zagwarantowane posiłki. Celem warsztatów była poprawa relacji rodzinnych, ukazanie wagi wspólnego i aktywnego organizowania czasu wolnego oraz możliwość poprawy relacji rodzic – dziecko, dziecko – dziecko. Ponadto warsztaty mają na celu poznanie sposobów spędzania czasu wolnego z dziećmi, preferowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku, nabycie nowych umiejętności z zakresu m.in. konstruktywnych metod wychowawczych, poprawnej komunikacji z dzieckiem, wzrost zaangażowania rodziców w tworzeniu możliwości dostępu swoim dzieciom do dóbr kultury i natury itp.

W trakcie warsztatów zorganizowano wyjazdy do:

- Planetarium oraz ZOO w Chorzowie
- NEMO Wodny Świat w Dąbrowie Górniczej
- Kina i Mc'donald w Tychach
- Miasteczko Twingigs w Żorach
- Park Leśnych Niespodzianek w Ustroniu

Formy realizacji:

- zajęcia integracyjne odbywające się w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z/s w Grojcu
- wycieczki, w których uczestniczy uczestnicy wraz z dziećmi, rodzeństwem

W/w działania zacieśniają więzy rodzinne, poszerzają ofertę rodziców wobec dzieci dając pozytywne wzorce wspólnego spędzania czasu w przyszłości. W trakcie realizacji warsztatów osoby prowadzące koordynują działania rodziców nakierowane na opiekę nad dziećmi. Uczestnicy projektu ćwiczą skuteczność oddziaływań wychowawczych, radzenia sobie z dziećmi i pojawiającymi się problemami wychowawczymi oraz zmniejszenie poczucia bezradności wychowawczej. Opiekunowie, poprzez proponowane zadania, które modyfikowane są w zależności od zaistniałych potrzeb starają się koordynować poprawę relacji w rodzinach zarówno pomiędzy matką/ojcem, a dzieckiem, jak również pomiędzy rodzeństwem. Rodzice biorący udział w warsztatach mają możliwość ćwiczenia prawidłowej komunikacji z dzieckiem, naukę wyrażania emocji, akceptacji

❖ **warsztaty z doradcą zawodowym (spotkanie z doradcą zawodowym oraz realizacja kursów zawodowych/zajęć doszkalających):** realizacja warsztatów w 2013 roku przebiegała w trzech etapach. Pierwszy z nich zrealizowany w miesiącu czerwcu 2013r., obejmował spotkania indywidualne i grupowe z doradcą zawodowym – uczestniczyło w nich 18 uczestników projektu. Łącznie zrealizowano 36 godzin poradnictwa indywidualnego i 3 godziny poradnictwa grupowego. W trakcie spotkania grupowego uczestnicy projektu poznali metody i techniki poszukiwania pracy, które uwzględniały takie informacje:

- jak szukają pracy osoby bezrobotne
- jak pracodawcy poszukują swoich pracowników

Ponadto uczestnicy warsztatów stworzyli własną siatkę kontaktów, wyszukiwali źródła ofert pracy, tworzyli własną ofertę, dokumenty aplikacyjne. Zostali również zapoznani ze scenariuszami rozmów z pracodawcami oraz interesującymi ich zagadnieniami. Spotkania indywidualne uczestników projektu z doradcą zawodowym miały na celu opracowanie ścieżki rozwoju zawodowego każdej osoby. Przede wszystkim została przeprowadzona diagnoza posiadanych kwalifikacji, uprawnień i doświadczenia zawodowego, przeprowadzono test badający preferencje zawodowe – kwestionariusz zainteresowań zawodowych, test badający uzdolnienia przedsiębiorcze, test diagnozujący umiejętności miękkie – komunikatywność, kreatywność, umiejętności pracy w zespole itp. Ponadto w trakcie rozmów określono akceptowane przez uczestników rodzaje zatrudnienia i stanowiska pracy, zapoznano z możliwością skorzystania z oferty PUP.

Drugim etapem treningu zawodowego było zrealizowanie kursów zawodowych i zajęć doszkalających przez uczestników treningu. W oparciu o ustaloną ścieżkę rozwoju zawodowego oraz informację z Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu (dot. osób zarejestrowanych) skierowano uczestników na:

- „Kurs na licencję I-go stopnia pracownika fizycznej ochrony osób i mienia” – 1 osoba
- kurs „Obsługa wózków jezdniowych z wymiana butli gazowej i programami magazynowymi” – 5 osób

- kurs „Nowoczesny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej” – 2 osoby
- kurs „Kucharz małej gastronomii z elementami cateringu” – 2 osoby
- kurs „Obsługa komputera + mała księgowość i fakturowanie” – 1 osoba
- kurs „Obsługa komputera poziom podstawowy” - 2 osoby
- kurs „Obsługa komputera poziom średniozaawansowany” – 2 osoby
- zajęcia doszkalające (kurs prawo jazdy kat. B) – 5 osób

Trzecim etapem treningu zawodowego były godzinne konsultacje z doradcą zawodowym, które miały na celu podsumowanie dotychczasowych działań projektu. Uczestnicy projektu pozyskali informacje o możliwościach, jakie mogą podjąć celem swojego rozwoju zawodowego m.in. możliwości ubiegania się o staże, lokalizacja zakładów pracy po ukończeniu kursów zawodowych itp. Wszystkie osoby pozytywnie zakończyły udział zarówno w spotkaniach z doradcą zawodowym jak i kursach i zajęciach doszkalających, tym samym podnosząc swoje kompetencje zawodowe, kwalifikacje i umiejętności co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności oferty uczestnika na rynku pracy.

❖ **trening motywacyjny:** zrealizowany jako cykl 5 spotkań dla 13 uczestników projektu systemowego, odbył się w grudniu 2013r. Podzielony był na dwa bloki: warsztatowy oraz praktyczny. Pierwszy blok obejmował 4 spotkania realizowane w sali szkoleniowej w Oświęcimiu o tematyce spotkań obejmowała tematykę: zdobycie wiedzy i umiejętności dotyczących sposobów świadomego budowania motywacji wewnętrznej, procesów motywacyjnych, motywowanie do wejścia na rynek pracy, identyfikację własnych zasobów, budowanie poczucia własnej wartości, przyjęcie aktywnej i odpowiedzialnej postawy, poznanie strategii prowadzących do wyeliminowania momentów zwlekania z rozpoczęciem pracy, nabycie umiejętności poznawanie własnych ograniczeń, poczucia odpowiedzialności i osobistego wpływu na podejmowane decyzje, budowanie pozytywnego myślenia i samoakceptacji, zwiększenie poczucia pewności i wiary w siebie, poprawa samooceny, pobudzenie chęci działania, zdobycie wiedzy i umiejętności formułowania i realizacji celów życiowych oraz świadomego planowania swojego życia itp. W trakcie tych spotkań uczestnicy mieli możliwość zdobycia wiedzy teoretycznej natomiast dzięki zastosowaniu metod aktywizujących (dyskusje moderowane, ćwiczenia indywidualne i grupowe, scenki rodzajowe, zadania problemowe, case study, meta plan, mapa myśli itp.) mieli możliwość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności. Druga część treningu obejmowała 1 spotkanie praktyczne, w trakcie, którego uczestnicy wzięli w indywidualnym spotkaniu z potencjalnym pracodawcą w zakładzie pracy. Każdy z uczestników miał możliwość praktycznego wykorzystania nabytych umiejętności i zaprezentowania własnej osoby, jako najbardziej właściwego pracownika. Beneficjenci projektu swoje rozmowy kwalifikacyjne odbywali przy udziale kamery i projektora, po czym mogli zapoznać się z nagraniami i podyskutować na temat osiągnięć lub ewentualnych poprawek. Trening motywacyjny został wysoko oceniony przez osoby biorące w nim udział, szczególnie możliwość wzięcia udziału w profesjonalnej rozmowie kwalifikacyjnej cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Zadanie 2. Praca socjalna:

W 2013r. w ramach zadania - praca socjalna zatrudnionych było dwóch pracowników socjalnych, którzy wykonywali zadania z projektu. Miedzy innymi przeprowadzali wywiady środowiskowe, prowadzili prace socjalną, prowadzili rekrutację uczestników, dokumentację projektową oraz organizowali część działań. W ramach tego zadania w 2013r. na potrzeby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z/s w Grojcu zostały zakupione: materiały biurowe, tusze, projektor multimedialny wraz z ekranem multimedialnym.

Zadanie 3. Zasiłki i pomoc w naturze:

Zgodnie z założeniami, trzykrotnie w ciągu roku 20 uczestników projektu otrzymało wsparcie finansowe w formie zasiłków celowy lub celowych specjalnych. Łącznie kwota przeznaczona na pomoc w 2013r. wyniosła kwotę 16 266,60zł., środki pochodziły z wkładu własnego.

Zadanie 4. Działania o charakterze środowiskowym:

Poza działaniami zindywidualizowanymi w ramach projektu realizowane były działania środowiskowe na rzecz mieszkańców gminy Oświęcim, które w 2013r. obejmowały mieszkańców Włosienicy. W ramach działań środowiskowych zostały zrealizowane:

❖ **Piknik Rodzinny** – zorganizowany 08 czerwca 2013r. na terenie wokół Szkoły Podstawowej we Włosienicy w godz. 14⁰⁰ – 20⁰⁰ dla wszystkich uczestników projektu oraz mieszkańców gminy Oświęcim. Piknik został sfinansowany ze środków projektu systemowego przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Sołtysa i Rady Sołeckiej we Włosienicy, Szkoły Podstawowej oraz Samorządowego Przedszkola we Włosienicy. Głównym celem imprezy była integracja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dla uczestników przewidziano wiele atrakcji a mianowicie:

- Występy dzieci z miejscowego przedszkola i szkoły,
- Pokaz grupy tanecznej działającej przy Oświęcimskim Centrum Kultury,
- Gry i zabawy dla uczestników pikniku,
- Bezpłatny dmuchany plac zabaw,
- Przejażdżki Ciuchcią po okolicznych ulicach itp.

Piknik odbywający się przy słonecznej pogodzie cieszyło się wielkim zainteresowaniem mieszkańców gminy, głównie Włosienicy, co wpłynęło na zwiększenie integracji społecznej, możliwość rodzinnego i aktywnego spędzenia czasu wolnego w gronie najbliższych. Była to również doskonała okazja do zwrócenia uwagi na problem zagrożenia wykluczeniem społecznym oraz promocji aktywnych form spędzania czasu wolnego, jedności oraz tolerancji.

❖ **Debata społeczna „Bezrobocie i co dalej...”** – odbyła się 23 października 2013r. w Szkole Podstawowej we Włosienicy, uczestniczyli w niej przedstawiciele władz lokalnych reprezentowani przez Panią Agatę Wiśniowską – Zastępcę Wójta Gminy Oświęcim, Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, placówek oświatowych, uczestnicy projektu, młodzież z gimnazjów gminnych z Zaborza oraz Rajska oraz

mieszkańcy gminy Oświęcim. W debacie udział wzięli również przedstawiciele lokalnego rynku pracy Pani Agata Rakoczy - Kot Dyrektor Niepublicznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego „Raj-Med” w Rajsku oraz Pan Łukasz Dziędziel – Prokurent Fabryki Maszyn i Urządzeń OMAG SP. z o.o w Brzezince. Debata miała na celu podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców na temat problemu bezrobocia. Poprzez udział zaproszonych pracodawców przybliżała portret pracownika pożądanego na obecnym rynku pracy. Na wstępie Pani Anna Chojnacka – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Oświęcimiu przedstawiła informacje na temat realizowanego projektu systemowego oraz działania podejmowane przez GOPS na rzecz osób bezrobotnych. Pani Agata Rakoczy – Kot przybliżyła specyfikę pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz przedstawiła preferowane cechy i umiejętności jakie powinien posiadać pracownik zakładu opiekuńczo – leczniczego. Pan Łukasz Dziędziel oprócz przedstawienia profilu firmy OMAG, zaprezentował etapy procesu rekrutacyjnego. Doradził, na co zwrócić uwagę w składanych dokumentach aplikacyjnych oraz podczas rozmowy kwalifikacyjnej. Wypowiedzi pracodawców dostarczały wskazówek osobom poszukującym pracy, które mogą im pomóc w trakcie rekrutacji. W celu przybliżenia możliwości Powiatowego Urzędu Pracy Pan Piotr Szyndler - Zastępca Dyrektora i Pani Magdalena Kopeć – doradca zawodowy zaprezentowali prezentację na temat działalności PUP w Oświęcimiu, skali bezrobocia w odniesieniu do terenu gminy Oświęcim, rodzajów zawodów nadwyżkowych i deficytowych. W drugiej części spotkania odbył się panel dyskusyjny, do którego zaproszono m.in. młodzież. Dyskusja oscylowała wokół dylematów interesujących młodych ludzi związanych z wyborem profilu szkoły oraz tego jak to generuje ich późniejszą drogę zawodową. Poruszono także kwestię czy w wyborze zawodu kierować się pasją czy realnym zapotrzebowaniem na rynku pracy. Debatę zamknęła krótka sesja podsumowująca. Zabrali w niej głos uczestnicy panelu dyskusyjnego, których wnioski potwierdziły słuszność i zasadność zorganizowania spotkania. Uczestnicy debaty skorzystali z drobnego poczęstunku.

❖ **Zajęcia integracyjne dla dzieci i dorosłych**

W ramach tego działania zostały zorganizowane:

- **Zajęcia taneczne dla dzieci**, które zostały zrealizowane w okresie od lipca do października 2013r. w Szkole Podstawowej we Włosienicy. Łącznie zorganizowano 15 godzin zajęć, w których mogły brać udział dzieci uczestników projektu oraz wszystkie dzieci zamieszkujące teren gminy Oświęcim. W trakcie spotkań pod okiem doświadczonego instruktora uczestnicy mogli nauczyć się nowych technik tanecznych, co miało na celu integrację i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
- **Zajęcia karate dla dzieci młodzieży**, które zostały zrealizowane w okresie od czerwca do lipca 2013r. w Szkole Podstawowej we Włosienicy. Łącznie zorganizowano 6 godzin zajęć, w których mogły brać udział dzieci uczestników projektu oraz wszystkie dzieci zamieszkujące teren gminy Oświęcim. W trakcie spotkań pod okiem doświadczonego instruktora uczestnicy mogli nauczyć się sztuki walki „karate” oraz podnieść sprawność fizyczną, co również miało na celu integrację i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

- **Zajęcia integracyjno-ruchowe z muzyką w latynoskich rytmach dla dorosłych**, które zostały zorganizowane w okresie od sierpnia do listopada 2013r., łącznie 16 godzin w Szkole Podstawowej we Włosienicy. Zajęcia skierowane były zarówno do uczestników projektu, środowiska lokalnego oraz wszystkich zainteresowanych mieszkańców gminy Oświęcim. Spotkania odbywały się dwa razy w tygodniu. Pod okiem osoby prowadzącej odbywały się zajęcia ruchowe, których głównym celem była integracja osób oraz zwrócenie uwagi na aktywny i zdrowy tryb życia.
- ❖ **Streetworking** – realizowany przez dwóch streetworkerów, pracującymi z nieformalnymi grupami młodzieży z terenu sołectwa Włosienica. Realizacja działań odbywała się w okresie od sierpnia do listopada 2013r. obejmowała prace z kilkunastoma osobami. Celem podjętych działań było: praca w środowiskowa z grupami młodzieżowymi, nawiązanie z nimi kontaktu, zdiagnozowanie ich potrzeb i oczekiwań, przedstawienie możliwości skorzystania z oferty pomocowej, rozbudzenie zainteresowań, nauka zachowań społecznie pożądanych, pobudzanie rozwoju osobistego, pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz organizacja wspólnie spędzanego czasu wolnego. Spotkania streetworkerów z młodzieżą odbywały się w dyżurce sołtysa we Włosienicy. Ponadto zostały zorganizowane spotkania z Radą Sołecką i księdzem Proboszczem tamtejszej parafii mające na celu przedstawienie potrzeb oraz problemów młodzieży oraz możliwości finansowych, jakimi dysponuje sołectwo na zorganizowanie spotkań tamtejszej młodzieży. W ramach tych działań zostały zorganizowane spotkanie ze specjalistą dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych XXI wieku. Głównym celem spotkania było zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na problem uzależnień, głównie szerzący się wśród dzieci i młodzieży. Przybliżono podstawowe informacje nt. środków uzależniających, możliwości udzielania pomocy oraz roli środowiska lokalnego na minimalizowanie tego problemu. W ramach działań została zorganizowana impreza integracyjna celem wzmocnienia więzi społecznych, nauki współpracy oraz nauki aktywnego i pożądanego spędzania czasu wolnego - rozgrywki paintball oraz ognisko integracyjne z pieczeniem kiełbaski. Współpraca streetworkerów z młodzieżą okazała się działaniem cieszącym się dużym zainteresowaniem. Poprzez odpowiednie kroki udało się dokonać diagnozy problemów i potrzeb młodzieży gromadzącej się w nieformalnych grupach, uczestnicy spotkań uzyskali dodatkową wiedzę oraz umiejętności. Ponadto udało się doprowadzić do większej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze środowiskiem lokalnym.
- ❖ **Wyjazd do teatru**: w dniu 19 grudnia 2013r. uczestnicy projektu wraz z dwoma pracownikami socjalnymi realizującymi projekt uczestniczyli w spektaklu „Szalone nożyczki” teatrze w Bielsku-Białej. Celem wyjazdu było propagowanie aktywnego udziału w życiu kulturalnym, rozbudzenie zainteresowania sztuką oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Udział w projekcie systemowym „Poznaję siebie rozumiem innych. Integracja społeczna i zawodowa mieszkańców Gminy Oświęcim” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w 2013r. zakończyło 20 uczestników. Osoby biorące udział w projekcie w 2013r. otrzymały materiały promocyjne – długopisy oraz teczki z logo POKL i nazwą projektu.

Z uzyskanych informacji wynika, iż udział w projekcie cieszył się dużym zainteresowaniem. Poprzez zastosowanie wyżej wymienionych instrumentów aktywnej integracji uczestnicy projektu podnieśli swoje kompetencje rodzinne, wychowawcze, społeczne oraz zawodowe. Ponadto zauważono poprawę relacji w rodzinach oraz jakości życia. Uczestnicy podnieśli swoją samoocenę, nastąpiła zmiana postaw, zwiększenie odpowiedzialności i zaangażowania w wykonywane zadania. Realizacja działań środowiskowych przyczyniła się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej nt. wykluczenia społecznego i marginalizacji oraz zwiększenia integracji ze środowiskiem lokalnym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja projektu systemowego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z/s w Grojcu pozwoliła na zmianę wizerunku Ośrodka w świadomości mieszkańców oraz uzyskanie odpowiedniej wiedzy i doświadczenia, dzięki której pracownicy realizujący projekt mogą odpowiednio zaplanować działania na rok 2014.

2. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny za 2013r. zgodnie z art.179 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Działania asystenta rodziny

W roku 2013r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zatrudnionych było 2 asystentów rodziny w łącznym wymiarze czasu pracy 1,5 etatu.

W 2013 roku asystenci pracowali w 27 rodzinach, obejmujących 100 osób, w tym 57 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2013 roku usługami asystenta rodziny było objętych 15 środowisk.

Tabela 7: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wg sołectw w 2013r.

L.p.	Sołectwo	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Babice	2	1 + 1 *
2.	Brzezinka	5	9
3.	Broszkowice	1	1
4.	Grojec, Łazy	5	8
5.	Harmęże	1	2
6.	Poręba Wielka	5	15
7.	Rajsko	3	7
8.	Stawy Monowskie	1	5
9.	Włosienica	2	5
10.	Zaborze	2	4
	RAZEM	27	57 +1*

*Dorosłe niepełnosprawne dziecko.

W ramach wykonywanych obowiązków asystenci współpracowali między innymi z instytucjami takimi jak:

- ❖ placówki oświatowe: szkoły, przedszkola, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- ❖ służba zdrowia (Poradnia Zdrowia Psychicznego w Oświęcimiu, Oddział Psychiatryczny w Powiatowym Szpitalu w Oświęcimiu, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Grojcu, Środowiskowy Zespół Wyjazdowy Psychiatryczny),
- ❖ Zespół Kurateli Sądowej,
- ❖ świetlice terapeutyczne prowadzone przez Stowarzyszenie „Szansa”,
- ❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu,
- ❖ Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- ❖ Centrum Psychoterapii „Sobrietas”,
- ❖ Środowiskowy Dom Samopomocy w Oświęcimiu,
- ❖ Klub Integracji Społecznej,
- ❖ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Oświęcimiu,
- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 8: Problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w 2013r.:

Lp.	Kryterium dyspanseryjne	Ilość rodzin, w których występował dany problem
1.	bezzradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	27
2.	bezrobocie	11
3.	alkoholizm	10
4.	wielodzietność	9
5.	bezzradność w prowadzeniu gospodarstw domowego	6
6.	rodzina niepełna	6
7.	niepełnosprawność	5
8.	ubóstwo	4
9.	choroba psychiczna	4
10.	długotrwałą choroba	3
11.	przemoc	4

W ramach współpracy z rodziną, asystenci podejmowali działania:

- ❖ pomoc w sprzątaniu mieszkania i systematycznym utrzymywaniu porządku,
- ❖ wsparcie w drobnych pracach remontowych,
- ❖ trening higieniczny – kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i higienę,
- ❖ monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci rodzin objętych asystenturą poprzez stały kontakt z wychowawcami, wspólne odrabianie zadań domowych z dziećmi oraz pomoc w trudnościach szkolnych,
- ❖ organizacja konferencji rodzinnych,
- ❖ pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (sporządzanie CV klientów, przekazywanie aktualnych ofert pracy, mobilizowanie do kontaktów z pracodawcami),
- ❖ pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (m.in. wsparcie w pisaniu pozwu o ustanowienie alimentów, wniosku o rozwód, podwyższenie alimentów, czy prawne uregulowanie kontaktów z dziećmi),
- ❖ łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- ❖ udzielanie wsparcia emocjonalnego klientom w trudnych sytuacjach życiowych,
- ❖ pomoc w znalezieniu rozwiązań kompromisowych sytuacji problemowych,
- ❖ kształtowanie u członków rodziny pozytywnej samooceny oraz wiary we własne możliwości i poczucia sprawstwa,
- ❖ pomoc w poszukiwaniu mieszkania,
- ❖ wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez edukację w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich, stawiania wymogów, granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród,
- ❖ zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań dzieci (gry planszowe, zabawy z wykorzystaniem artykułów plastycznych),
- ❖ trening komunikacji interpersonalnej,
- ❖ trening budżetowy,
- ❖ poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym,
- ❖ wypracowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinie,
- ❖ pomoc w ustaleniu podziału obowiązków domowych i planu dnia,
- ❖ mobilizowanie do utrzymywania abstynencji,
- ❖ motywowanie do systematycznego leczenia psychiatrycznego (stosowanie się do zaleceń lekarzy, pozostawanie w stałym kontakcie z lekarzem prowadzącym),
- ❖ odpowiadanie na bieżące problemy rodziny,
- ❖ pozostawanie w stałym kontakcie z prowadzącym rodzinę pracownikiem socjalnym w celu bieżących konsultacji, wymiany informacji oraz planowania dalszej współpracy.

W roku 2013 do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wpłynął wniosek Sądu o objęcie usługami asystenta rodziny.

Tabela 9: Koszty realizacji zadania w 2013r.:

Lp.	Rodzaj środków	Kwota
1.	Środki własne	26.477,05zł.
2.	Środki dotowane	32.404,50zł.
Razem		58.881,55zł.

2. Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

W roku 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt jednego dziecka w rodzinie zastępczej na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Oświęcimiu oraz decyzji wydanej w dniu 31.01.2013r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Oświęcimiu. Koszty obciążenia tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2013r.- 31.12.2013r. wyniosły 746,62 zł.

3. W dniu 24.04.2013r. Rada Gminy Oświęcim uchwaliła „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim na lata 2013-2015”. Odbiorcami w/w programu są rodziny dysfunkcyjne i rodziny niewydolne wychowawczo, a działania profilaktyczne są skierowane do całej społeczności Gminy Oświęcim.

3. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim na lata 2013-2015 za rok 2013.

W dniu 24.04.2013r. Rada Gminy Oświęcim uchwaliła „Gminny program wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim na lata 2013-2015”. Odbiorcami w/w programu są rodziny dysfunkcyjne i rodziny niewydolne wychowawczo, a działania profilaktyczne są skierowane do całej społeczności Gminy Oświęcim. Szeroki system wsparcia rodzin z Gminy Oświęcim sprowadzał się w roku 2013 do działań:

I. Wspieranie rodzin w wychowaniu dziecka oraz pełnieniu roli opiekuńczej i wychowawczej.

1. Poradnictwo specjalistyczne

W celu zapewnienia wsparcia ze strony specjalistów zapewniono możliwość korzystania z ich usług. Są to specjaliści: psycholog, pedagog, prawnik i doradca zawodowy. Psycholog zapewniał pomoc w siedzibie GOPS cztery razy w miesiącu w godz. 14-17, natomiast pedagog w Gimnazjum Gminnym w Zaborzu także cztery razy

w miesiącu w godz. 14-17. W roku 2013r. miało miejsce 39 dyżurów psychologa i 39 dyżurów pedagoga, co daje łącznie 234 godziny poradnictwa. W ramach Klub Integracji Społecznej świadczone są usługi: doradcy zawodowego i prawnika w budynku Urzędu Gminy 2 razy miesiącu tj. 1 i 3 środę miesiąca w godzinach 16-19. Zainteresowanie w/w usługami jest znaczne. W roku 2013r. z pomocy doradcy zawodowego skorzystało 26 osób, a z pomocy prawnika 87 osób.

2. Wsparcie asystenta rodziny.

W roku 2013 usługą asystenta rodziny zostało objętych 27 rodzin, z liczbą dzieci w rodzinach 57. Głównym problemem rodzin była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także m.in. alkoholizm, bezrobocie. Asystenci rodziny, w ramach wykonywanych obowiązków współpracowali z instytucjami m.in. tj. placówki oświatowe, Zespół Kurateli Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Asystenci rodziny w ramach swoich obowiązków podejmowali m.in. takie działania:

- pomoc w sprzątaniu mieszkania,
- trening higieniczny,
- monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci,
- łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego.

3. Zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego.

Dzieci z Gminy Oświęcim korzystają z placówek wsparcia dziennego na terenie Oświęcimia tj. ze świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez Stowarzyszenie „Szansa” w tym:

- filia na osiedlu Zasole ul. Więźniów Oświęcimia 10, do której uczęszczało 12 dzieci,
- filia na osiedlu Błonie ul. Bałandy 4d, do której uczęszczało 10 dzieci.

Cel główny pobytu dzieci w świetlicy to zapewnienie im opieki, zapobieganie marginalizacji, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz wdrażanie dzieci do zachowań chroniących przed zagrożeniami uzależnieniami, a także wyrównywanie deficytów rozwojowych i nabywanie przez uczestników zajęć umiejętności prospołecznych, w tym nieagresywnej komunikacji i współpracy, jak również pomoc w trudnościach szkolnych.

Powyższe cele były realizowane m.in. poprzez:

- zajęcia socjoterapeutyczne,
- zajęcia dydaktyczno-wychowawcze,
- zajęcia rekreacyjne,
- społeczność korekcyjną,
- terapię indywidualną,
- współpracę z rodzicami,
- zajęcia w okresie wakacji i ferii zimowych,
- udział w imprezach typu: Wielka Parada Smoków w Krakowie, udział w Pikniku Organizacji Pozarządowych.

Wydatki związane z pobytem w 2013r. wyniosły 34 806,40zł.

II) Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

1. Rozwój Zespołów Interdyscyplinarnych na rzecz rodziny w kryzysie - Interdyscyplinarny kontakt instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Oświęcim funkcjonuje od 10 lutego 2011r. W roku 2013r. miały miejsce 4 spotkania Zespołu: 21 lutego, 6 czerwca, 25 września, 29 listopada. W roku 2013 do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło 28 Niebieskich Kart, z czego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej założył 11 Niebieskich Kart, Komenda Powiatowa Policji założyła 15 Niebieskich Kart, 2 Niebieskie Karty zostały założone przez placówki oświatowe. W roku 2013r. odbyło się 81 spotkań grup roboczych dla 39 rodzin. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, jak również psycholodzy, kuratorzy, asystenci rodzinni.

2. Kierowanie dzieci z rodzin wymagających wsparcia do poradni psychologiczno-pedagogicznej, na zajęcia pozaszkolne, do placówek wsparcia dziennego

Pracownicy socjalni a także asystenci rodziny w ramach przeprowadzonych postępowań i zaistniałych konieczności kierowali dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze na konsultacje do poradni psychologiczno-pedagogicznej, mobilizowali rodziców do podjęcia działań w celu uczestniczenia dzieci w zajęciach pozalekcyjnych oraz w świetlicach stowarzyszenia „Szansa” na terenie Oświęcimia. Ponadto na terenie Gminy Oświęcim dzieci mogą być kierowane do uczestniczenia w zajęciach w świetlicach środowiskowych na terenie sołectw gminy: Babice, Brzezinka, Broszkowice, Dwory Drugie, Grojec, Harmęże, Pławy, Poręba Wielka, Rajska, Stawy Monowskie, Włosienica.

3. Zabezpieczenie środków na wypłatę zasiłków z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznaje pomoc mieszkańcom Gminy Oświęcim, którym dochód kształtuje się poniżej Ustawy o pomocy społecznej i w których rodzinach występują kryteria dyspenseryjne m.in. ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawność. Ponadto, w szczególnie uzasadnionych przypadkach Ośrodek może przydzielić pomoc rodzinom, których dochód kształtuje się powyżej Ustawy o pomocy społecznej

4. Realizacja akcji zbiorów i dystrybucji żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od kilkunastu lat współpracuje z Fundacją Pomocy Społecznej w Brzeszczach. W ramach w/w współpracy w roku 2013 czterokrotnie zaistniała możliwość wspomożenia mieszkańców Gminy Oświęcim darami z Banku Żywności w ramach dystrybucji żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej. Powyższa pomoc jest kierowana do rodzin, których dochód kształtuje się poniżej kryterium dochodowego wg Ustawy o pomocy społecznej. W roku 2013, w 4 kwartale z w/w formy wsparcia skorzystało 92 rodziny.

5. Pomoc z okazji np. świąt w formie paczek z żywnością dla rodzin najuboższych

Wzorem lat ubiegłych, w roku 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu również organizował paczki świąteczne dla najuboższych mieszkańców Gminy Oświęcim. Do w/w paczek zostały wytypowane rodziny, których dochód kształtował się poniżej kryterium dochodowego wg Ustawy o pomocy społecznej. Zaproponowano zrobienie 3 rodzajów paczek: mała, średnia i duża. Pracownicy socjalni wytypowali:

- 55 rodzin do paczki małej (od 1 do 2 osób w gospodarstwie domowych),
- 22 rodziny do paczki średniej (od 3 do 5 osób w gospodarstwie domowym),
- 10 rodzin do paczki dużej (powyżej 5 osób w gospodarstwie domowym),
- 1 rodzinę do paczki indywidualnej.

W paczkach znalazły się produkty żywnościowe m.in. kawa, herbata, olej, cukier, słodycze a także w zależności od wielkości paczki szynka (1 kg, 1,5 kg lub 2 kg). Koszt wykonania paczek wyniósł 5340, 28 zł.

6. Dożywianie osób najuboższych, szczególnie dzieci i młodzieży

W okresie od stycznia do grudnia 2013r. z posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało 169 osób, w tym:

- do lat 7 – 38 osób,
- dzieci w wieku szkolnym – 90 osób,
- dorośli- 41 osób.

Koszt posiłków wyniósł 98.074,00 zł. Ponadto osoby, których dochód kształtował się poniżej kryterium dochodowego korzystały z pomocy w formie zasiłku celowego w wys. 120 zł na zakup posiłku. W roku 2013 skorzystało z tej formy pomocy 35 rodzin. Wypłacono 220 świadczeń na kwotę 26.400 zł

III) Podnoszenie świadomości Społecznej w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny oraz zdrowego stylu życia

1. Organizacja imprez sportowych o zasięgu gminnym propagujących rodzinne modele wychowawcze.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim, Szkoła Podstawowa w Babicach oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zorganizowali zajęcia tj. gry, zabawy ruchowe, ćwiczenia z elementami samoobrony dla dzieci i młodzieży. Dzieci uczestniczyły w nich za pisemną zgodą rodziców. Zajęcia miały miejsce od 30.10.2013 do 18.12.2013r. Odbywały się na terenie Szkoły Podstawowej w Babicach, na sali gimnastycznej, 2 razy w tygodniu: poniedziałek, środa. Czas trwania spotkań wynosił jedną godzinę zegarową. W powyższych zajęciach uczestnikami były dzieci z sołectw: Babice, Brzezinka. Na zakończenie każde z dzieci otrzymało dyplom potwierdzający udział w w/w zajęciach. Spotkania były prowadzone przez sensei Mariusza Skowronek. Ogółem uczestniczyło w nich 31 dzieci.

Koszty wyniosły:

wynagrodzenie prowadzącego:	700,00zł
koszty ubezpieczenia:	188,00zł
Łącznie :	888,00zł

IV) Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego i marginalizacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

1. Organizacja imprez świątecznych dla dzieci z najuboższych rodzin

W roku 2013 do paczek mikołajkowych zostało wytypowanych 55 dzieci z rodzin, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego wg Ustawy o pomocy społecznej. Rozdanie paczek odbyło się w dniach 05-06.12. 2013r. w siedzibie Ośrodka. Koszt w/w przedsięwzięcia wyniósł 16 50,00 zł

2. Organizacja imprez integracyjnych mających na celu „wyjście” osób niepełnosprawnych na zewnątrz.

W dniu 27.08.2013r., jak corocznie, została zorganizowana wycieczka autokarowa dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców. Tym razem uczestnicy wyjazdu zwiedzali Kopalnię Srebra, Sztolnię Czarnego Pstrąga a także Skansen Maszyn Parowych w Tarnowskich Górach. W wyjeździe uczestniczyło 19 dorosłych i 19 dzieci. Po przybyciu do Tarnowskich Gór uczestnicy wycieczki rozpoczęli zwiedzanie od spaceru po Parku Repeckim zmierzając do Sztolni Czarnego Pstrąga. Kolejnym etapem wycieczki był spływ 600-metrowym odcinkiem sztolni pomiędzy szybami „Ewa” i „Sylwester”. Następnym celem wyjazdu był spacer podziemnymi korytarzami w Kopalni Srebra. położonymi 40 metrów pod powierzchnią ziemi. Podczas zwiedzania uczestnicy wyjazdu mieli okazję poznać stanowiska pracy gwarków. Walory zwiedzanych miejsc a w szczególności spływ fragmentem sztolni oraz spływ chodnikiem wodnym przyczyniły się do atrakcyjności wyjazdu. W ramach podróży uczestnikom zaoferowano gorący posiłek w tamtejszej restauracji.

3. Organizacja zajęć sportowych dla dzieci niepełnosprawnych

Od roku 2008 stworzono możliwość korzystania z nauki pływania dla dzieci niepełnosprawnych z Gminy Oświęcim. W przypadku wolnej ilości miejsc z w/w zajęć korzystają dzieci, których rodzice korzystają z pomocy Ośrodka. W roku 2013 w zajęciach nauki pływania wzięło udział 24 dzieci, w tym 16 dzieci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Z uwagi na fakt, że nauki pływania uczą się dzieci najczęściej niepełnosprawne, to w zajęciach mogą uczestniczyć również rodzice.

4. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim na lata 2011-2013 w 2013r.

I. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim na lata 2011-2013 został uchwalony w dniu 27 października 2010r. Uchwałą Rady Gminy Oświęcim Nr LI/398/10.

II. Procedura Niebieskiej Karty.

W 2013r. z tytułu występowania przemocy domowej objęto pomocą 38 rodzin z terenu Gminy Oświęcim w tym 10 dzieci.

Tabela 10: Rodziny objęte pomocą w związku z wystąpieniem przemocy domowej.

Lp.	Sołectwo	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba dzieci objętych pomocą
1.	Grojec	11	1
2.	Łazy	1	0
3.	Poręba Wielka	5	0
4.	Rajsko	4	3
5.	Włosienica	3	3
6.	Zaborze	4	0
7.	Babice	2	0
8.	Pławy	1	1
9.	Brzezinka	4	2
10.	Dwory II	1	0
11.	Harmęże	2	0
Razem:		38	10

W 2013r. prowadzono procedury „Niebieska Karta” w 38 rodzinach z czego:

- w 1 rodzinie kontynuowano procedurę Niebieskiej Karty rozpoczętą w 2011r.
- w 12 rodzinach kontynuowano procedury Niebieskiej Karty rozpoczęte w 2012r,
- w 25 rodzinach Niebieskie Karty założono w 2013r.

W ramach prowadzonych procedur Niebieskiej Karty udzielano rodzinom szerokiego wsparcia specjalistycznego i tak:

- z pomocy psychologicznej skorzystały 23 osoby w tym 6 dzieci;
- z pomocy terapeutycznej w ramach terapii odwykowej, rodzinnej i dla osób współuzależnionych skorzystało 14 osób;
- z porad prawnych skorzystało 11 osób
- wsparcie socjalne – materialne, rzeczowe- zostało udzielone 18 osobom z pomocy pedagogicznej skorzystało – 15 osób, w tym 8 dzieci
- praca socjalna prowadzona była ze 149 osobami,
- w grupie wsparcia dla ofiar przemocy systematycznie uczestniczyło 8 kobiet.

W 2013r.założono 28 Niebieskich Kart”

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu – 11 Niebieskich Kart
- Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu - 15 Niebieskich Kart
- Szkoła Podstawowa w Harmężach – 1 Niebieska Karta
- Gminne Gimnazjum nr 1 w Rajsku- 1 Niebieska Karta

Tabela 11: Liczba założonych w 2013r. Niebieskich Kart w poszczególnych sołectwach.

L.p.	Sołectwo	Liczba Niebieskich Kart
1.	Grojec	7
2.	Poręba Wielka	6
3.	Włosienica	4
4.	Zaborze	4
5.	Brzezinka	2
6.	Łazy	2
7.	Babice	1
8.	Pławy	1
9.	Rajsko	1
	Razem	28

W 2013r. w sołectwach Stawy Monowskie, Broszkowice, Harmęże nie prowadzono działań w ramach procedury Niebieskiej Karty.

W 2013r. prowadzone były również przypadki, które nie wymagały założenia Niebieskiej Karty, jednak wymagały interwencji i pracy pracowników do spraw przemocy. Czynności z pominięciem procedury NK podejmowane były w przypadku 16 rodzin.

W 2013r. pracowano z 41 sprawcami przemocy w tym z 38 mężczyznami i 3 kobietami.

W dwóch przypadkach rodzice stosowali przemoc wobec dzieci, w jednym przypadku małżonkowie stosowali przemoc wobec siebie. Dorosłych dzieci- sprawców przemocy wobec rodziców odnotowano 8 osób.

W ramach podejmowanych działań pracownicy socjalni ds. przemocy podejmowali współpracę z Policją, kuratorami, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej oraz innymi specjalistami. Kierowano wnioski o leczenie odwykowe sprawców przemocy- osoby uzależnione od alkoholu w 4 przypadkach, składano zawiadomienia o przypuszczeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk do Prokuratury, Policji w 2 przypadkach. Do Sądu Rodzinnego skierowano 3 wnioski o wgląd w sytuacje rodziny. Osobom poszkodowanym udzielano wsparcia emocjonalnego, kierowano do specjalistów, ukierunkowywano i mobilizowano do działań. Działania skierowane na sprawców przemocy polegały na przeprowadzaniu rozmów prewencyjnych, kierowaniu do specjalistów, terapeutów, mobilizowania do podejmowania działań.

III. Działania terapeutyczne skierowane do ofiar i sprawców przemocy.

Dominującą grupą ofiar przemocy na terenie Gminy Oświęcim są kobiety. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013r. ponownie uruchomił spotkania grupy wsparcia dla ofiar przemocy. Spotkania miały charakter edukacyjno-terapeutyczny. Grupę prowadzili specjaliści : psycholog i pedagog. Zajęcia odbywały się dwa-trzy razy w miesiącu w okresie od 25 września do 11 grudnia 2013r. Łącznie zrealizowano 14

godzin zajęć. W spotkaniach systematycznie uczestniczyło 8 kobiet. Z uwagi na duże zainteresowanie osób poszkodowanych w 2014r. spotkania grupy będą kontynuowane. Trudności, jakie napotykali pracownicy socjalni ds. przemocy w kontakcie ze sprawcami wskazały konieczność w dotarciu do tej grupy osób. W 2013r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował dla dwóch sprawców przemocy indywidualną terapię ze specjalistą w miejscu zamieszkania sprawcy. Łącznie zrealizowano 10 godzin terapii. Celem spotkań było rozpoczęcie terapii grupowej odwykowej, programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy.

IV. Działania profilaktyczne realizowane przez GOPS w placówkach oświatowych.

Tabela 12: Działania profilaktyczne w placówkach oświatowych.

L.p.	Nazwa placówki oświatowej	Działanie	Liczba osób objętych działaniem
1.	Samorządowe Przedszkole we Włosienicy		60
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Harmężach	Zajęcia warsztatowo-edukacyjne w tematyce przeciwdziałania przemocy z dziećmi w wieku 5 i 6 lat	29
3.	Samorządowe Przedszkole w Brzezince		50
4.	Gminne Gimnazjum nr 1 w Rajsku	Pogadanka z młodzieżą na temat „Przemoc w rodzinie. Gminny system przeciwdziałania przemocy. Procedury Niebieskie Karty.”	157

W maju i listopadzie 2013r. prowadzone były zajęcia warsztatowo-edukacyjne w tematyce przeciwdziałania przemocy dla 139 dzieci w wieku 5 i 6 lat w przedszkolach w Harmężach, Brzezince i Włosienicy. Udział w spotkaniach miał na celu podniesienie świadomości dzieci na temat zjawiska przemocy, jej skutków. Ukazywał poprawne zachowania względem siebie, naukę szacunku, uwrażliwienie i wyczulenie na potrzebę niesienia pomocy potrzebującym.

W październiku miały miejsce pogadanki z młodzieżą Gminnego Gimnazjum nr 1 w Rajsku na temat „Przemoc w rodzinie. Gminny system przeciwdziałania przemocy. Procedury Niebieskie Karty.” W spotkaniach wzięło udział 157 gimnazjalistów.

V. Szkolenia służb pomocowych.

W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych oraz inne osoby współpracujące z GOPS wzięły udział w dwóch szkoleniach.

Tematyka szkoleń dotyczyła: Kontakt z ofiarą i sprawcą przemocy, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedury Niebieskiej Karty, pracy zespołów i grup roboczych. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 19 osób – pracownicy socjalni

i asystenci rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy, w tym pedagodzy placówek oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Osoby wchodzące w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowej.

VI. Działania informacyjne związane z programem.

W 2013r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął następujące działania informacyjno-edukacyjne:

- prowadzono stronę internetową - (www.gops.oswiecim-gmina.pl), w której podawane były informacje związane z tematyką przemocy, pracą Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowanymi działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy, a także możliwością skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów tj. prawnik, psycholog, pedagog;
- dystrybuowano plakaty informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w ilości 60 szt. Plakaty zostały rozwieszone w instytucjach gminnych i powiatowych takich jak: przedszkola, szkoły, ośrodki zdrowia, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Sąd, Policja
- dystrybuowano ulotki w ilości 1.000 szt. zawierające podstawowe informacje dotyczące przemocy oraz wykaz instytucji świadczących pomoc na rzecz ofiar przemocy w rodzinie wraz z numerami telefonów. Ulotki przekazano mieszkańcom Gminy Oświęcim, placówkom współpracującym z tutejszym Ośrodkiem
- opracowano i wydrukowano w ilości 500 szt. informator dla osób doznających przemocy domowej
- zamówiono materiały Kampanii „Reaguj na przemoc”2013 - ulotki w ilości 3.600 szt. i plakaty w ilości 60 szt.
- w gminnych przedszkolach rozdano broszury „Zamiast klapsa.”.

VII. Koszty realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim w 2013r.

Tabela 13: Kosztorys działań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim w 2013r.

Lp.	Zadanie	Działanie	Koszt	Źródło finansowania
1.	Działania informacyjne	Druk broszur informacyjnych	516,60 zł	środki własne
		Zakup ulotek i plakatów „Reaguj na przemoc”	2.460,00 zł	środki własne
		Pogadanki w przedszkolach i gimnazjum	500,00 zł	środki własne

2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	2.108,40 zł	środki własne
3. Tworzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	Grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	2.240,00 zł	środki własne
4. Terapia dla sprawców przemocy	Indywidualne spotkania z terapeutą w miejscu zamieszkania sprawcy przemocy	1.000,00 zł	środki własne
5. Punkt informacji, konsultacji i wsparcia	Prowadzenie Punktu informacji, konsultacji i wsparcia	400,00 zł	środki własne
6. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego	Organizacja posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	296,05 zł	środki własne

Całkowity koszt realizacji programu w 2013r. wyniósł 9.521,05zł.

5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Oświęcim na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie za 2013 rok .

I. Informacje ogólne.

1. Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Oświęcim funkcjonuje na podstawie:
 - ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.),
 - Uchwały Rady Gminy Oświęcim nr LI/399/10 z dnia 27.10.2010 w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania zmienionej Uchwałą Rady Gminy Oświęcim nr III/9/10 z 14.12.2010,
 - Zarządzenia nr 6/2011 Wójta Gminy Oświęcim z dnia 10 lutego 2011r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Oświęcim na

- rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zmienionym Zarządzeniem nr 91/2012 Wójta Gminy Oświęcim z dnia 16 października 2012r. i Zarządzeniem nr 4/2014 Wójta Gminy Oświęcim z dnia 14 stycznia 2014r.
2. Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Oświęcim został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Oświęcim nr 6/2011 dnia 10 lutego 2011r .
3. W skład Zespołu wchodzi:
- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej –Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - Pracownicy socjalni ds. przemocy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej- 2 osoby,
 - Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji ,
 - Przedstawiciele gminnych placówek oświatowych-12osób
 - pielęgniarki wiejskich ośrodków zdrowia – 2 osoby,
 - prezes Stowarzyszenia „ Szansa” w Oświęcimiu,
 - kuratorzy z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej- 2 osoby
 - pedagog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oświęcimiu
4. W 2013r. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się cztery razy: 21 lutego, 6 czerwca, 25 września, 29 listopada.

II. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W ramach spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w 2013 roku:

a) Omówiono:

- przypadki rodzin, w których dochodzi do przemocy wobec dzieci oraz procedury postępowania poszczególnych instytucji w przypadku powzięcia takich informacji,
- przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady pracy osób wchodzących w skład grup roboczych, procedurę postępowania w przypadku dziecka ofiary przemocy,
- zmiany regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych tryb przekazywania informacji członkom Zespołu Interdyscyplinarnego oraz sposób dokumentowania pracy członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- kwestie ochrony danych osobowych w toku działań podejmowanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- dane statystyczne i działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przypadki rodzin, w których prowadzono działania w ramach procedury Niebieskiej Karty.

b) przyjęto Uchwały dotyczące:

- upoważnienia Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do reprezentowania Zespołu na zewnątrz w tym także do tworzenia w imieniu

Zespołu grup roboczych oraz zapraszania osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie na spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej z dnia 6 czerwca 2013r.

- uchwalenia Regulaminu działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w Gminie Oświęcim z dnia 26 września 2013r.
- c) W trakcie spotkań dokonano analizy lokalnych zasobów w zakresie uzyskania pomocy i wsparcia rodziny dotkniętej problemem przemocy. Omówiono kompetencje członków grup roboczych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”. Przedstawiono zasadność dokonywania diagnozy sytuacji i potrzeb rodziny z problemem przemocy, udzielania kompleksowych informacji co do możliwości uzyskania pomocy. Omówiono specyfikę kontaktu z osobą pokrzywdzoną, z osobą stosującą przemoc oraz dodatkową formę wsparcia dla rodzin jaką jest budowanie planu bezpieczeństwa.
- d) Celem spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego było m.in. nabycie wiedzy na temat specyfiki kontaktu z członkami rodziny, w której występuje problem przemocy i wykorzystywanie jej w praktyce zawodowej, a także umiejętności realizowania zadań wyznaczonych członkom zespołu zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta.”
- e) W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych oraz inne osoby współpracujące z GOPS wzięli udział w dwóch szkoleniach. Tematyka szkoleń dotyczyła: Kontakt z ofiarą i sprawcą przemocy, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedury Niebieskiej Karty, pracy zespołów i grup roboczych. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 19 osób – pracownicy socjalni i asystenci rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy, w tym pedagodzy placówek oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Osoby wchodzące w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowej.

III. Realizacja procedury Niebieskiej Karty.

1. W 2013r. do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 28 Niebieskich Kart .
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu założył 11 Niebieskich Kart
 - Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu założyła 15 Niebieskich Kart
 - Szkoła Podstawowa w Harmężach założyła 1 Niebieską Kartę
 - Gminne Gimnazjum nr 1 w Rajsku założyło 1 Niebieską Kartę
- 2) W 2013r. odbyło się 81 spotkań grup roboczych dla 39 rodzin. Skład specjalistów wchodzących w skład grup roboczych zmieniał się w zależności od specyfiki problemów rodzinnych.

W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a także psychologów, pedagogów szkolni, kuratorzy, asystenci rodzinni :

Tabela 14: Wykaz grup roboczych.

L.p.	Instytucja	Ilość grup roboczych w których uczestniczono
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - pracownicy socjalni ds. przemocy	81
2.	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu - dzielnicowi	80
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - przedstawiciele	23
4.	Oświata- nauczyciele szkół i przedszkoli	3
5.	Oświata- pedagodzy szkolni	7
6.	Sąd- kuratorzy	10
7.	Oświata- psycholog	2
8.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - asystent rodziny	8
9.	Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna - pedagog	1
10.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - pracownik socjalny terenowy	1

6. Program „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” w 2013r.

Program PEAD funkcjonuje w krajach Unii Europejskiej od 1987 roku. Podstawą jego stworzenia były ogromne nadwyżki żywności zgromadzone w magazynach agencji interwencyjnych krajów unijnych. Władze unijne nie były w stanie ani sprzedać ich w obrębie Unii, ani wyeksportować poza kraje członkowskie m.in. ze względu na wysokie koszty dopłat eksportowych. Jednocześnie magazynowanie nadwyżek wymagało coraz większych nakładów finansowych. W tej sytuacji uznano za zasadne rozdysponowanie części nagromadzonych zapasów wśród

ludności ubogiej z terenu krajów członkowskich. Polska uczestniczy w Programie PEAD od chwili przystąpienia do UE.

Celem Programu jest dostarczanie, za pośrednictwem organizacji charytatywnych, gotowych artykułów spożywczych do osób najuboższych na terenie poszczególnych Państw Członkowskich UE. Artykuły spożywcze dostarczane są przez przedsiębiorców, którzy wybierani są w drodze przetargów organizowanych przez instytucję administrującą Programem, w Polsce jest to Agencja Rynku Rolnego. Z każdym rokiem zwiększa się liczba artykułów spożywczych, jakimi dysponuje Bank Żywności. W pierwszym roku realizacji Programu były to 3 artykuły: ryż, makaron i mleko w proszku. W 2007 roku – dziesięciolecie działań stowarzyszenia, dysponowaliśmy 9 artykułami spożywczymi. Na rok 2013 zaplanowanych zostało 21 artykułów; są to: mąka pszenna, kasza manna, makaron świderki, makaron muszelki, ryż, kasza gryczana, kasza jęczmienna z warzywami, płatki kukurydziane, musli, krupnik, kawa zbożowa instant, herbatniki, pieczywo chrupkie, dania gotowe na bazie kaszy, dania gotowe na bazie makaronu, zupa pomidorowa z ryżem, ser żółty, ser topiony, mleko UHT, mleko w proszku, masło. Żywność z programu PEAD przekazywana jest organizacjom pozarządowym z terenu całej Małopolski i trafia każdego miesiąca do ok. 70 000 najbiedniejszych mieszkańców regionu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z siedzibą w Grojcu przy przekazywaniu żywności z Banku Żywności dla najuboższych mieszkańców gminy Oświęcim współpracuje Fundacją Pomocy Społecznej w Brzeszczach.

W 2013r. pomocą w postaci koszyka produktów żywnościowych, zostały objęte rodziny korzystające z pomocy tut. Ośrodka spełniające ustalone kryteria dochodowe tj. dochód na poziomie do 150 % kryterium wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

- 684,00zł. dochód na osobę w rodzinie
- 813,00zł. dochód osoby samotnie gospodarującej

W 2013 roku skorzystało z odbioru pakietu produktów żywnościowych:

- w dniu 05.02.2013r. 94 rodziny tj. (243 osoby) w tym 93 dzieci do 16-go roku życia
- w dniu 21.06.2013r. 95 rodzin tj. (255 osób) w tym 106 dzieci do 16-go roku życia
- w dniu 27.09.2013r. 81 rodzin tj. (223 osoby) w tym 95 dzieci do 16-go roku życia
- w dniu 12.12.2013r. 92 rodzin tj. (245 osób) w tym 97 dzieci do 16-go roku życia (97 dzieci)

Akcja dystrybucji odbioru żywności odbyła się 4 – krotnie w I, II, III i IV kwartale 2013r., w siedzibie GOPS. W akcji rozładunku żywności, przeniesienia jej z samochodu dostawczego do siedziby GOPS , segregacji i wydawania żywności, aktywnie uczestniczyli i pomagali sami klienci pomocy społecznej wytypowani do odbioru żywności przez tut. Ośrodek. Żywność wydawana była w godzinach pracy Ośrodka , każdorazowo w dniu jej dostawy, transportu. Całkowity koszt pokrycia transportu przywozu żywności poniesiony przez GOPS w 2013r. wyniósł **1631,70zł.**

Tabela 15: Wykaz żywności w ramach „Banku żywności”.

Nazwa towaru	Waga	Ilość
Mleko	1515 l	1515 szt. - 1l
Cukier	495kg	495 szt. - 1 kg
Płatki kukurydźiane	307 kg	614 szt. - 0,50 kg
Ser żółty	380 kg	950szt. - 0,40 kg
Ser topiony	85,90 kg	859 szt. - 0,10 kg
Groszek z marchewką	2302,55 kg	5756szt. - 0,40 kg
Kasza gryczana	3052,50 kg	6105 szt. - 0,50 kg
Makaron świderki	2605 kg	5210 szt. - 0,50 kg
Dżem	966,36 kg	2477 szt. - 0,39 kg
Herbatniki	100 kg	500szt.- 0,20 kg
Koncentrat pomidorowy	394,60kg	2466 szt. - 0,16 kg
Klopsiki	1461,50 kg	1719 szt. - 0,85 kg
Ryż	3515 kg	3515 szt. - 1 kg
Mielonka wieprzowa	1595,60 kg	3989 szt. - 0,40 kg
Olej	505 l	505 szt. – 1 l
Mąka	1575kg	1575szt. – 1 kg
Masło	48kg	240- 0,2kg

7. Klub integracji społecznej.

Klub Integracji Społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. KIS działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Klub Integracji Społecznej jest otwarty na potrzeby lokalnego środowiska, i stara się dopasować swoim zakresem świadczonych usług do potrzeb

wszystkich grup ryzyka, nie tylko określonych przepisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Głównym celem KIS jest:

- Minimalizowanie skutków bezrobocia
- Promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej
- Przygotowywanie do podjęcia zatrudnienia
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- Pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia

W 2010r. w ramach KIS uruchomiony był punkt przyjęć dla mieszkańców gminy w Oświęcimiu przy ul. Zamkowej 12, w siedzibie Urzędu Gminy (sala sesyjna) pierwsza i trzecia środa miesiąca od 16.⁰⁰ do 19.⁰⁰ dyżury doradcy zawodowego i prawnika.

- Doradca zawodowy w głównej mierze spotykał się z problemem bezrobocia, w tym kwestiami stażu, rejestracji w PUP, rozpoczęcia działalności gospodarczej.
- Problematyką najczęściej zgłaszaną prawnikowi były sprawy alimentów, zadłużeń w ZUS, sprawy spadkowe. Prawnikiem były także zgłaszane sprawy dotyczące ubezwłasnowolnienia.

Tabela 16: Liczba osób, którym udzielono porad poszczególnych specjalistów w roku 2013.

Specjalista	Ilość osób	Najczęściej zgłaszane problemy	Udzielana pomoc
Prawnik	87	• podwyższenie alimentów, • wyjaśnienie stanu ksiąg wieczystych • eksmisja, rozwód • spadek, spłata długu • opłaty planistyczne • ochrona służebności • odwołanie do ZUS	• poradnictwo, • pisanie pozwów i wniosków do Sądu
Doradca zawodowy	26	• bezrobocie, • w sprawie robót publicznych, stażu zawodowego • rozpoczęcie działalności gospodarczej • praca przy ograniczonej dyspozycyjności	• wsparcie w odniesieniu do nowo podjętej pracy, • znalezienie zatrudnienia • Pisanie podań o pracę i CV

W roku 2013 koszty działalności Klubu Integracji Społecznej wyniosły łącznie **4.395,00zł.**

8. Mikołajki.

Święta Bożego Narodzenia to szczególnie czas dla całej rodziny. Szczególnie ważną rolę pełnią święta, które kojarzą się z radością, miłością, ciepłem rodzinnym, dostatkiem na stole i wzajemnym obdarowywaniem. Oczywiście dla wielu dzieci święta kojarzą się z prezentami.

Aktualna sytuacja wielu rodzin jest bardzo trudna i nie są w stanie sprawić takich podarunków swoim pociechom. System pomocy społecznej skierowany jest do osób potrzebujących różnorodnych form pomocy, umożliwia tym osobom poprawienie swojej sytuacji w środowisku. Oprócz pomocy finansowej oraz specjalistycznego poradnictwa Ośrodek wspomaga klientów w postaci rzeczowej - nie zapominając przy tym o swoich najmłodszych „milusińskich”.

W miesiącu grudniu 2013r., GOPS wytypował do „ paczek mikołajkowych” 55 dzieci, z rodzin objętą pomocą GOPS przy czym dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego pomocy społecznej . Były to dzieci z przedziału wiekowego od 1 do 12 roku życia. Rozdanie paczek mikołajkowych odbyło się w dniach od 05. – 06.12.2013r. w godz. Od 7,00 do 15,00 w GOPS w Grojcu.

SKŁAD PACZKI:

• Pierniki Skawa Baśniowe	2,45 zł
• Czekolada Goplana	3,25 zł
• Mikołaj Teravita	2,35 zł
• Czekolada Truskawkowa	2,45 zł
• Wafelek Grzesiek	1,10 zł
• Kinder Błeno	2,35 zł
• Ciastka Oreo	2,00 zł
• Baton Snickers	1,75 zł
• Wafle Familijne	3,40 zł
• Baton Lion	1,25 zł
• Princessa Kokosowa	1,15 zł
• Kit Kat	1,65zł
• Baton Mars	1,65zł
• Mikołaj Figurk	1,00zł
• Chrupki Snaki	2,20zł

Wydano 55 paczek o wartości 30,00zł. na łączną kwotę 1.650,00 zł. Przedmiotowe wydatki sfinansowano z środków własnych GOPS

9. Paczki świąteczne.

Wzorem lat ubiegłych, w roku 2013 przed Świątami Bożego Narodzenia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu przygotował paczki świąteczne dla najuboższych mieszkańców Gminy Oświęcim. Do paczek zostały wytypowane rodziny, których dochód kształtował się poniżej kryterium dochodowego wg ustawy o pomocy społecznej.

Zrobiono 3 rodzaje paczek: mała, średnia i duża. Pracownicy socjalni wytypowali:

- 55 rodzin do paczki małej (1 - 2 osoby w gospodarstwie domowym),
- 22 rodziny do paczki średniej (3 -5 osób w gospodarstwie domowym),
- 10 rodzin do paczki dużej (powyżej 5 osób w gospodarstwie domowym),
- 1 rodzinę do paczki indywidualnej.

SKŁAD PACZEK

PACZKA MAŁA

• cukier 1 kg	3,03zł
• olej 1l	5,09 zł
• kawa	1,78 zł
• majonez	5,37zł
• konserwa rybna	2,18 zł
• herbata	3,26 zł
• czekolada	1,96zł
• szynka 1 kg	19,83zł
Razem	45,50zł

PACZKA ŚREDNIA

• konserwa rybna	2,18zł
• olej 2l	10,18zł
• kawa	5,34zł
• majonez	8,60 zł
• cukier 2 kg	6,06 zł
• herbata	3,26 zł
• jajka	4,00 zł
• czekolada	1,96 zł
• ciastka	3,32 zł
• szynka 1,5 kg	29,75 zł
Razem	74,65zł

PACZKA DUŻA

• olej 3l	15,27zł
• konserwa rybna	4,36zł
• jajka	12,00 zł
• mąka	3,74 zł
• majonez	8,60 zł
• herbata	3,26 zł
• kawa	8,49 zł
• cukier	9,09 zł
• czekolada	1,96 zł
• ciastka	3,32zł
• ciastka	4,69zł
• szynka 2 kg	39,66 zł
Razem	114,44zł

PACZKA INDYWIDUALNA

• konserwa rybna	2,15 zł
• cukier 1 kg	3,03 zł
• kasza jęczmienna	2,02zł
• makaron	1,94 zł
• herbata	3,26 zł
• ryż 1 kg	3,07 zł
• mleko 2l	4,44,zł
• ciastka	1,98 zł
• czekolada	1,99 zł
• smalec 2 szt.	2,78 zł
• margaryna	3,49 zł
• chleb 2 szt.	2,98 zł
• zapalki	1,10 zł
• Razem	34,23zł

Całkowity koszt zakupu paczek świątecznych

• koszt paczek (mała średnia duża)	2.983,00zł
• koszt paczki (paczka indywidualna)	34,23zł
• koszt szynki	2.322,62zł
• RAZEM:	5.340,28zł

10. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Oświęcim.

Od 2011r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się przyznawaniem i wypłacaniem pomocy materialnej dla uczniów zamieszkujących na terenie naszej gminy. Zasady udzielania pomocy materialnej dla uczniów regulują przepisy rozdziału 8a ustawy o systemie oświaty, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwała Rady Gminy Oświęcim Nr XXXI/213/12 z dnia 26 września 2012r. - tekst jednolity w sprawie: ustalenia Regulaminu przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Oświęcim.

Rodzajami świadczeń pomocy o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny.

❖ **Stypendium szkolne** - godnie z ustawą o systemie oświaty jest świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, udzielanym uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Wnioski na stypendium szkolne zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty można składać do 15 września w danym roku szkolnym w przypadku uczniów, a w przypadku słuchaczy kolegiów np. językowych, nauczycielskich do 15 października. W uzasadnionych przypadkach wniosek może zostać złożony po upływie ww. terminu.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Zgodnie z regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy stypendium szkolne może być przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów m.in:

- zakupu podręczników do nauki, przyborów szkolnych, słowników, encyklopedii, pomocy naukowych, programów komputerowych związanych z pobieraną nauką,
- stroju do gimnastyki, wymaganego na lekcjach wychowania fizycznego,
- opłat za naukę języków obcych,

- opłat za zajęcia wyrównawcze, wykraczające poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania,
- opłat za dodatkowe zajęcia edukacyjne, realizowane poza szkołą, przejazdów do i ze szkoły środkami komunikacji zbiorowej poza miejsce zamieszkania, dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- opłat za zakwaterowanie w bursie, internacie – dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczy kolegiów.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota określona w ustawie o pomocy społecznej tj. 456 zł. Wysokość miesięcznego stypendium szkolnego wynosi 106,00zł. Stypendium szkolne może być realizowane miesięcznie lub jednorazowo.

❖ **Zasiłek szkolny** może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Może on być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymanego stypendium szkolnego. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność kwoty ustalonej w ustawie o świadczeniach rodzinnych, tj. 530 zł. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Tabela 17: Liczba i kwota świadczeń udzielonych w 2013 r. w ramach pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Oświęcim.

Stypendia szkolne

		Typy szkół				RAZEM
		szkoły podstawowe	gimnazja	szkoły ponadgimnazjalne	inne np. kolegium nauczycielskie	
Ogółem liczba dzieci	I-VI 2013	27	17	14	-	58
	IX-XII 2013	31	22	16	-	69
Koszt całkowity	I-VI 2013	15815,50zł	9964,00zł.	7895,57zł.	-	33.675,07zł.
	IX-XII 2012	12402,00zł.	8850,39zł	6466,00zł.	-	27.718,39zł.

Tabela 18: Podział kwoty świadczeń udzielonych w 2013 r. w ramach pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Oświęcim na środki własne i dotowane.

Koszt całkowity zadania	Wysokość wykorzystanej dotacji	Wysokość wykorzystanych środków własnych
61.393,46zł.	49.114,77zł.	12.278,69zł.

11. Wdrożenie systemu SEPI (Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna).

Współczesne otoczenie społeczno-gospodarcze wymusza na administracji samorządowej konieczność błyskawicznego podejmowania wielu decyzji. Podstawą dla tych decyzji jest analiza rozproszonych i coraz bardziej rozbudowanych informacji. Informacje te są gromadzone i przetwarzane przez szereg systemów informatycznych funkcjonujących na terenie powiatu. Informatyczne systemy dziedzinowe były wdrażane na przestrzeni wielu lat przez poszczególne jednostki administracyjne. Systemy te koncentrują się na obsłudze merytorycznej działalności wyłącznie danej jednostki. W ostatnim czasie nastąpił znaczny wzrost kompetencji administracji samorządowej i konieczne stało się wykorzystywanie zarówno danych gromadzonych w systemie dziedzinowym danej jednostki, jak również informacji z systemów zewnętrznych. Jednocześnie dla osób zarządzających miastem kluczowy stał się płynny, szybki i bezpieczny dostęp do aktualnej i odpowiednio zaprezentowanej informacji o obywatelach, działaniach urzędów i wydatkowanych środkach. Równie ważną potrzebą związaną z rozwojem, jakości usług świadczonych przez administrację, która w ostatnich latach ma coraz większe znaczenie, jest zwiększenie dostępności urzędów. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom zainicjowano działania zmierzające do powstania narzędzia, którego zadaniem byłoby błyskawiczne udostępnianie uprawnionym organom informacji gromadzonych przez poszczególne jednostki administracyjne i jednocześnie pozwalające na zainicjowanie kontaktu z urzędem bez konieczności wizyty. Rozwiązanie to nazwane zostało Samorządową Elektroniczną Platformą Informacyjną. Platforma SEPI to kompleksowe rozwiązanie informatyczne umożliwiające podmiotom administracji publicznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. SEPI obecnie umożliwia tutaj Ośrodkowi uzyskiwanie elektronicznie zaświadczeń i raptów dotyczących zarejestrowanych bezrobotnych w Urzędzie Pracy w Oświęcimiu

VII. Statystyka w pigułce.

W 2013. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu :

- ❖ wydano 1223 decyzji, stanowiących podstawę do realizacji przyznanych klientom świadczeń,
- ❖ wydano 38 decyzji odmownych przyznania pomocy finansowej. Najczęstszym powodem odmowy był brak współpracy i współdziałania klient z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej oraz przekroczenie ustawowego kryterium dochodowego,
- ❖ żadna osoba nie odwołała się od decyzji GOPS w sprawie przyznania pomocy społecznej do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie
- ❖ 29 spraw zostało umorzonych na wniosek strony,
- ❖ powtórnie wszczęto (wznowiono) 51 postępowań administracyjnych,
- ❖ uchylono 22 decyzje administracyjne,
- ❖ zawieszono 7 postępowań,
- ❖ zmieniono 40 decyzji administracyjnych,
- ❖ wydano 6 decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach,
- ❖ zawarto 20 umów użyczenia m.in. balkoniku, wózka inwalidzkiego, kul łokciowych,
- ❖ zawarto 74 kontrakty socjalne,
- ❖ wydano 53 zaświadczenia o korzystaniu z pomocy społecznej.

VIII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Oświęcimiu sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W związku z powyższym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- ❖ podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- ❖ poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich;
- ❖ poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych o dzienny dom pomocy;
- ❖ poszerzenie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ofiarami przemocy poprzez utworzenie mieszkań chronionych;
- ❖ wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- ❖ podejmowanie działań z zakresu profilaktyki nadmiernego zadłużania osób ubogich, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
- ❖ rozpowszechnianie informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy w obszarze polityki społecznej, a także na temat instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych oferujących pomoc;

Grojec, 24 marca 2014r.

Anna Chojnacka
Kierownik GOPS